1870. XV évfolyam. 128-dik szám. Szombat, october 29.

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési dij:

Egész évre	10 frt. o. é.
Félévre	5 „ 50 kr.
Évnegyedre	3 „ „ „
Egy hóra	1 „ „ „

Szerkesztői szállás: belső tordautcza 122. szám.

Kiadó hivatal: középutcza Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési dij: öt hasábos garmond sorért 1-szőr 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdij.

Hirdetések felvétetnek: Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.) „ Hassenstein és Voglernél (Neuer-Markt 11 szám.) Pesten: Zeisler M. (Király utcza 60 sz.)

Nyilttéri czikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhivás a „K. KÖZLÖNY“ 1870. oct.—dec. évfolyamára.

Hogy t. olvasóink **a nagy fontosságu harczi eseményekről** rögtön és pontosan értesülhessenek, minden nevezetesebb eseményről **eredeti távsürgönyöket közlendünk**. A lap megjelenése közben érkezett **távsürgönyöket külön** adjuk ki. A más lapok által hozott táviratokat a „**Legujabb**“ rovatban találják fel t. olvasóink; ha a pesti táviratokkal érkeznek **nevezetesebb** hirek, ezeket a „K. Közlöny“ **rendkivüli** mellékleteként, **a pesti lapok megérkezte után pár órával**, külön lenyomatban hordatjuk szét.

A Szerkesztőség.

Előfizetési-dij:

octob.—decemberi évnegyedre **3** frt., egy hóra **1** frt. o. é.

Az előfizetési pénzek posta-utalványnyal kiadó **Stein Jánoshoz** (bel-középutczai könyvkereskedésébe) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Az „országos honvédsegélyző-egylet“ 476-ik számu aláirási ive szerkesztőségünknél van letéve; aláirásokat, adakozásokat elfogadunk f. october hó végéig. E szent ügyet a lelkes honleányok és hazafiak figyelmébe ajánlja

a „Kol. Közlöny“ szerkesztősége.

Egyike 1848/9 iki honvédeinknek Bányai Vitális t. hazánkfia 10 frtot o. é. küldött be hozzánk az országos honvédsegélyző egylet számára; bejegyeztük a 476. számu aláirási ivbe s becses sorainak mások buzditására alkalmas lelkes szavait is ide igtatjuk:

T. szerkesztő úr!

— — — — — — —

— — — — — — —

enyhitöleg hat reám azon kezdeményezés, mely szerint nem az országos adó különben utált pótlékai által kényszer útján, hanem az önkéntes és tetszés szerinti folyamon gyüjteti össze azon segélyt, mely a nyomorult honvédek s az elvérzettek árvái részére lesz juttatandó. Igy legalább nem lesz kénytelen a szegény honvéd, s az árva keserü könyek közt emelni szájához azon falat kenyeret, melynek minden morzsáján látni képzeli az átkot!, melyet a kényszer útjáni fizettetés alkalmával talán százszor is elmondottak volna azok, kik előtt nemcsak a honvéd név, hanem általában véve a magyar nemzet neve is irigység és utálat tárgyává fokoztatott.

Lelkemben erösen él a hit, hogy nem lesz hazánkban olyan korcs magyar, ki filléreit megvonja e segélyzési szent czéltól. Tehetségem szerint én is ide zárok 10, azaz: tiz frtot, kérvén a tekintetes szerkesztőséget, ezen csekély adományomat az „országos honvédsegélyző egylet“ 476. számu ivére feljegyezni.

Pest, oct. 26-án 1870.

(B.) A tegnapi ülésen történt a névszerinti szavazás a Miletics féle ügyben: a ház 215 szavazat közül 126-tal 89 ellen, tehát 37 szavazattöbbséggel elvetette Irányi Dániel inditványát, el azon elvet, hogy a képviselő a törvények felett áll.

Nevezetes volt még az igazságügyminister úr azon inditványa, mely szerint egy 26 tagból álló bizottmányt kért kiküldetni, mely a felállitandó első biróságok számát s székhelyét illető munkálat iránt adjon véleményt; ennek elintézése mára van napirendre tüzve.

A tegnapi ülés után az osztályoknak kellett volna megalakulni; azonban, mintán a házszabályok értelmében a megalakulásra a tagok felének jelen kell lenni, csak 5 osztály alakulhatott meg, és pedig a III. IV. V. VII. és IX., az I. II. VI. és VIII. nem. A III. elnökének választá Bezeréd y Lászlót, jegyzőnek Szél Kálmánt; a IV-ikben elnök lett Zsedényi Ede, jegyző Szögyényi László; az V-ik Vukovics Sebőt választotta elnöknek s Vajda Jánost jegyzőnek; a VII-ikben id. gr. Bethlen János lett elnök s Királyi Pál jegyző; végre a IX-ikben Pulszki Ferencz lett elnök s Szilágyi Virgil jegyző.

Általában a nehézkes szabályok s a képviselők késő megjelenése következtébe csak lassan foghat az országgyülés a lényegesb munkához.

Ma be fogja adni a pénzügyér a költségvetést, kivéve a közös költségekre vonatkozó részt.

Tetteket várunk ma és nem ékes szónoklatokat.

Ismét együtt vannak a honatyák: a képviselőház megkezdé az őszi ülésszakot. Az ország javára czélzó munkálatok egész halmaza vár elintézésre; (Lásd az igazságügyér oct. 24-ki beszédét mai lapunkban) ezek közt nem egy kényes kérdés lesz megoldandó. Az ország népe bizalommal tekint parlamentjére; érzi és tudja, hogy nemcsak a szabadelvü haladás útján kell előre hatolnunk, hanem fel kell állitani a nemzeti és állami lét korszerü reformokon alapuló még hiányzó oszlopait, biztositva általuk a nemzet jövőjét; másfelől arról is mindnyájan meg vagyunk győződve, hogy soha sem volt az idö oly drága egy nemzetnek se, mint nekünk, kik annyira hátramaradtunk, részben a magunk, részint a mások hibájából, s igy oly sok és fontos az utánpótlandónk, hogy egyetlen perczünk sincs elvesztegetni való: tenni kell ma és nem ékesen beszélni.

Igazságszolgáltatásunk minden ízében átalakitandó, a szervezés, mondhatni újrateremtés elodázhatlan. Ép ily szorgos a közoktatás ügyének beható reformja, s a vallásügyek rendezése. A közigazgatás modern berendezése, s pénzügyeink kezelésének tökélyesbitése — mindannyi fontos és sürgős teendők; honvédelmi intézményünk teljes kifejtése pedig legégetöbb szükség, oly feladat, melynek megoldása bárki által belátható életkérdés, miután a legközelebbi jövő a megpróbáltatás sulyos napjait rejti magában. Szóval: az ország törvényhozására oly roppant munka terhe nehezül, mellyel csak az alkotmányos pártok őszinte egyetértése, kézfogása küzdhet meg, s ez is csak akkor és csak ugy, ha minden pártárnyalat megegyez abban, hogy: a hangzatos szavak ideje a legutolsó perczig lejárt, s tenni kell gyorsan, haladéktalanul, nehogy elérkezzék mireánk is a késö megbánás, ha t. i. üdvös tettek helyett csak szép szavak tengerárját mutatnák fel az országgyülés naplójának hasábjai.

A müvelt nemzetek élettapasztalatainak könyve nyitva áll előttünk, s minthogy politikailag iskolázott nemzet vagyunk, könynyen ki kell hogy olvassuk belöle azt, hova jutott el az olyan nemzet, mely a tett perczeiben szószaporitással, meddö, talán szenvedélyes vitával fecsérlé el a drága időt.

Nincs most sem idö, sem alkalom arra, hogy az évek során megvetett, szilárdnak bizonyult alapot megingassuk, vagy éppen feldöntsük: jobban megszilárditani, tovább fejleszteni a meglevöt, ez a feladat. Ezért mi nem lennénk képesek azon eljárás czélszerüségét megérteni, mely a pártszónokok kezébe ismét oda nyomná a szőrszálhasogatás, az elvont következtetések, a fellengő eszméniyiség, vagy éppen a szenvedélyeket fokozó izgatás tüzes, csillámló, de nem üdvös, hanem csupán a népszerüség-hajhászatra czélzó parlamenti fegyvereit; a gyanusitást parlamentben és sajtóban csak azok gyakorolhatják, kik a nemzet vesztére törnek — talán öntudatlanul. Ma az organikus és tömegesen szükségelt reformok létesitésének korában egyes hiányok nagyitása, tulzása valóságos idö- és eröpazarlás, mely vajmi könnyen siralmas véghez vezethet.

Ma államférfiui velös fejtegetések, az érett tapasztalás tanulságai, s a mások kárán való okulás kell hogy vezessen az országházában ugy, mint künn a hazában; a pártok elkeseredett szembeszállása, kiméletlen mérközése vermet ásna magának az alkotmányos szabadságnak, s a nemzetet magát tehetetlenül állitaná oda a közel jövő elébe.

Valamennyi hazafi vállvetésére, az ugy sem óriási erök összesitésére, ez általi fokozására lesz a nemzet- és hazának szüksége talán már holnap. Egyetlen rés, mely a mi alkotmányvédöink során netalán mutatkoznék a közel jövöben, szintugy diadalútját jelölné és verné meg a mi és az alkotmányos szabadság ellenemek, kik azt mohó sietséggel igyekeznének felhasználni, s az erök megoszlása közepette bizonynyal ki is tudnák az ily lelki vakságot zsákmányolni.

Európa jelen válságos helyzetében, mely a mi hazánkra is kihat, nálunk a pártszenvedélynek el kell némulnia. A honatyáknak és hazafiaknak az imminens veszély teljes tudatával, a politikai érettség egész komolyságával és eszélyességével kell az óriási munka keresztülviteléhez látni — haladék nélkül.

Például: honvédelmi intézményünk teljes, a jelen válságnak megfelelö kifejtése oly munka, melyet a miénknél nagyobb nemzetek is csak évtizedek során át eszközöltek; holott nekünk ezt, ha a fekete pontok nem csalnak — nagyában ugyannyi év — talán hónap alatt kellend elvégezni.

Alig pár éve lettünk urai ismét saját sorsunknak, tehát sem módunk, sem idönk nem volt pénzügyeinket gyökeresen javitani, azokat virágzó állapotra juttatni; nyakunkon levén a mások mostoha gazdálkodása által szerzett terüb, melyet csak ugy rövid úton nem rázhattunk le vállainkról; de azért most mégis áldozatkész erőfeszitéseket kell tennünk, nem adatván az események rohamos haladása által és miatt nekünk haladék a fokozatos gyarapodásra, kiépülésre. Igy vagyunk egyéb elhalaszthatlan reformjainkkal is, a nélkül, hogy reményünk lehetne egy század mulasztásait azonnal pótolni.

Meg kell kisértenünk a lehetöt kivinni, nehogy a lanyhaság vagy csekély erőfejtés, avagy éppen erömegosztás miatt életérdekeinket tegyük koczkára; avagy ha éppen mások által lennének azok veszélyeztetve, oltalmukra kelni se legyünk képesek.

Valóban roppant munka s mellette felelösség hárul ma a honatyák vállaira. Bölcseségüktöl várja javát az ország, a nemzet, bennök veti minden reményét minden hazafi s bizalommal várja, hogy a mentö tetteket üdvös eredmények követendik; hogy törvényhozás és felelös kormány az épitésben fognak vetélkedni s útat adnak a szép szónoklatoknak és kényelmes rendezkedésnek. A kedélyes eljárás békés időre való, és nem akkorra, midön a föld megrázkodik lábaink alatt s oly vulkános kitöréseket jelez, melyekröl senki sem tudhatja: merre szóratnak a tüzes vetények, merre veendi útját a minden élöt megsemmisitö láva-folyam, s kiket temetend el a magasra szálló hamufergeteg.

A kormány előterjesztései a jelen ülésszak teendőiről.

Horvát Boldizsár igazságügyminister: T. ház! A második ülésszak már augustus havában megnyilt ugyan, azonban tevékenységét tulajdonkép csak most kezdi. Mielött tehát a munkához fognánk, a kormány kötelességének tartja, alkalmat nyujtani önöknek, megismerkedniök azon teendök nagyságával és terjedelmével, melyek ezen ülésszak feladatát képezik, hogy azt ismrve, önök erejök alkalmazására és az idö beosztására nézve megtehessék azon intézkedéseket, melyek a munka sikerét biztositják.

Sok és fontos teendö vár önökre e második ülésszak alatt. Egyenkint fel fogom sorolni azon törvényjavaslatokat, a melyek az egyes miniszteriumok részéröl vagy már az első ülésszak alatt beadattak s igy azon ülésszaknak mintegy hagyatékát képezik, vagy pedig a legközelebbi napokban be fognak nyujtatni. E sorozatból látni fogják önök, hogy a közoktatás, az igazságügy, a kereskedelem, a közlekedés és a pénzügyi szakma terén nagyobb horderejü reform javaslatokkal fognak találkozni.

Továbbá alkalmuk lesz önöknek segédkezet nyujtani arra, hogy az ország elvégre a hübéri maradványok viszonyaiból kibontakozzék és a husz év óta ingatag, hullámzó jog- és birtokviszonyok az ujabb kor jogelveinek alapján valahára consolidáltassanak.

Végre e második ülésszak feladatául jutott a községi élet és az első biróságok szervezetét megállapitani és ez által lehetövé tenni, hogy ezután a kormány az önök által megalkotott organismus életrendjét, t. i. a közigazgatási és törvénykezési törvénycodexeket is egymás után a törvényhozás tárgyalása alá bocsáthassa.

Mindenesetre nagy és terhes feladattal állnak önök szemközt, s e feladat annál inkább igénybe fogja venni önök tevékenységét és erejét, minthogy az idö, mely önök rendelkezésére áll, korlátolt. Eddig, az alkotmány visszaállitása óta, az országgyülés majdnem permanens volt; ezen állapot jövöre tarthatlanná vált, részint azon sulyos áldozatoknál fogva, melyeket ez a törvényhozás egyes tagjaira mért, kik családi és gazdasági ügyeiket majdnem teljesen kénytelenek voltak e miatt elhanyagolni; részint azért, mert a kormány tagjaitól is azon czélra, hogy az administratio gondjainak is megfeleljenek és egyuttal az alkotott törvényeket végrehajtsák, egyszersmind pedig a jövö törvényhozás számára is anyagot gyüjtsenek, rendkivüli és hosszabb idön át alig elbirható erőfeszitést követel.

A kormány tehát elhatározta, hogy jövöre rendkivüli eset kivételével a nyári hónapokon át nem fogja igénybe venni a törvényhozás működését.

Önöknek e hasszabb szünetre szükségök lesz azért, hogy a második ülésszak fáradalmai után ujult erövel térjenek vissza és foghassanak a 3-ik és végső ülésszak talán még több, talán még nagyobb munkájához.

Nekünk pedig — a kormány tagjainak — szükségünk lesz e hosszabb szünetre azért, hogy az önök alkotásait becsülettel átadhassuk az életnek, és nehogy készületlenségünk miatt az utolsó ülésszakot meddövé tegyük.

Hogy azonban az ülésszak tartamának ilyetén kolátolása mellett is az országgyülés megfelelhessen a maga feladatának, hogy olykép szabályozhassa müködését, miszerint a nemzetnek legégetöbb szükségei okvetlenül kielégitést nyerjenek, s a közérzület által annyira óhajtott és sürgetett reformok el ne napoltassanak: a kormány — mint emlitém — kötelességének tartja, önöknek már ma tájékozást nyujtani a 2-dik ülésszaknak elhalasztathatlan teendöi felöl.

Az egyes ministerek részéröl részint beadott, részint pedig a közel jövöben benyujtandó törvényjavaslatok a következök:

A pénzügyminiszterium részéröl már be van adva:

1. Az államuradalmak területén levö telepitvényközségek állandósitásáról. 2. Az államtisztviselök nyugdijaztatásáról. 3. A katasteri felmérésröl. 4. A szab. első dunai gözhajózási társulat jövedelembiztositásának megszüntetéséröl. 5. A földadókataster kiigazitásáról. 6. A ház-, föld, jövedelmi-, személyes és kereseti adótörvény meghosszabbitása. 7. Bélyeg- és illetéktörvény. 8. A bor- és husfogyasztási adótörvény. 9. A közadók behajtásáról szóló 1868 dik évi XXI. t. cz. némely §§ainak módositásáról és érvényük meghosszabbitásáról. 10. A pénzügyi törvényszékek eljárása iránti szabályok. 11. A czukoradó törvény érvényének meghosszabbitásáról. 12. A vasutak és csatornák állami kamatbiztositásának tartalékalapjáról. 13. A Pest szab. kir. város által felveendö kölcsön adó- és illeték-mentességéröl. 14. Az urbéri viszonyok szabályozásánál Horvát-Szlavonországban felmerülö és biróilag megállapitandó költségek beszedéséröl. 15. A ház-közösségnek Horvát-Szlavonországban rendezése alkalmából felmerülö és a közösségi vagyon osztályára vonatkozó beadványok bélyeg- és illeték-mentességéröl.

A közlekedésügyi ministerium részéröl ezután fognak beadatni:

1. a közmunka rendezéséröl; 2. a gát- és vizrendőrségröl; 3. a vasutüzleti rendtartásról; 4. a gácsországi-, és 5. a szlavoniai vasutak engedélyezéséröl 6. a buda pesti összekötö vasut és állandó hidról. Korábbiak nincsenek az orsz. gy. előtt.

A belügyministerium részéröl már be vannak adva:

1. A községek rendezéséröl. Ezután beadandók: 2. a választási törvény módositásáról; 3. Buda és Pest városának beligazgatási szervezéséröl; 4. a Királyföld rendezéséröl.

A kereskedelmi ministerium részéröl már be vannak adva:

1. az ipartörvényröl; 2. a tizedes suly- és mérték-rendezésröl; 3. Siam, China és Japán keletázsiai államokkal kötött kereskedelmi szerzödésekröl.

Ezután beadatni szándékoltatnak: 4. a tengeri hajók köblözéséröl s még nehány, mint p. o. 5. az uj erdötörvény; 6. az uj bányatörvény; és

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

7. a keleti marhavész elháritásáról szóló törvény.

Két, a kereskedelmi miniszter által már beadott törvényjavaslat a körülmények által tulszárnyaltatván, elmarad, u. m. a) a pápai államokkal kötött postaszerződésről; b) az 1869 dik évi révés tengerparti egészségügy tárgyában adandó pótheitelről.

Az igazságügyi ministerium részéről be van nak adva a következő törvényjavaslatok:

1. az első folyamodásu biróságok számáról és székhelyeiről; 2. az első folyam. biróságok szervezéséről: 3. a kir. ügyészekről; 4. a békebirákról; 5. a biróságí végrehajtókról; 6. az első foly. biróságok s a kir. ügyészek költségvetése; 7. a testi fenyiték elörléséről; 8. a vadászati jog szabályozásáról; 9. az urbéri birtokviszonyok végleges rendezéséről; 10. a bérföldekről; 11. az irtványokról; 12. az udvartelki birtokokról; 13. a telepitvényekről; 14. az ugynevezett „Partiumok" urbéri pereiről; 15. a magyar földhitelintézetről. Be fognak adatni: 16. az észak amerikai Unioval kötött consularis egyezmény; 17. Svéd Norvégiával a közönséges büntettesek kölcsönös kiadása iránt; 18. Olaszországgal ugyanezeh tárgyban; 19. Franciaországgal ugyanezen tárgyban kötött nemzetköti szerződések; 20. törvényjavaslat a malomjog rendezéséről; 21. az italmérési jog rendezéséről; 22. az arányositás- és tagositásról Erdélyben; 23. a hadbiróságok illetékességéről; 24. a királyi jegyzőkről; 25. a királyi jegyzők dijairól; 26. az ügyvédek rendezéséről.

A közoktatási ministerium részéről be van adva:

1. Trv.javaslat a vallások szabadgyakorlatáról; 2. a kisdedóvodákról; 3. a középoktatásról; 4. a pesti egyetemről; 5. a kolozsvári egyetem felállitásáról; 6. az országos müegyetem ujonan szervezéséről.

A mindannyi ministerium részéről részint már beadott, részint pedig a közelebbi hetekben beadandó törvényjavaslatok összes száma 64 re rug.

Talán nem fogok a t. ház ellenzésével találkozni, a midőn a tisztelt elnökséget arra kérem, hogy a jegyzéket kinyomatni és biztosabb tájékozhatás végett a ház tagjai közt kiosztatni méltóztassék. (Helyeslés.)

Önök hazafisága és bölcsessége bizonyosan módot fog találni abban, hogy a törvényhozás azon halmozott teendőket elvégezhesse a nélkül, hogy az ülésszak tartamának kiterjesztése által kénytelenek legyünk ujabb áldozatot róni egyrészről a törvényhozás tagjára, más részről e végrehajtó hatalom tevékenységét végkép megzsibbasztani. És mivel ezen meggyőződésben van a kormány, tehát egyelőre ovakodik tanácsával vagy javaslatával e téren önök bölcsességét megelőzni akarni.

De vétkes mulasztást vélne elkövetni az ország érdeke iránt, ha már ma, önök tevékenysége kezdetén fel nem hivná önök becses figyelmét két körülményre. (Halljuk!) Első az, hogy a felolvasott sorozatban alig van egy tárgy, melynek elhalasztása az erkölcsi vagy anyagi téren káros visszahatást nem szülne: a második az, hogy mindenesetre a legszigorubb gazdálkodás az idővel egyik nélkülözhetlen tényező arra, hogy a törvényhozás a maga feladatának megfelelni képes legyen. (Helyeslés jobbfelől.

T. ház! A kormány előterjesztette programmját, hogy önök az erők alkalmazására, s az idő beosztására nézve kellő tájékozással birjanak.

Szó sincs róla, e program nem merit ki mindent, nem meriti ki mindazt, mire az országnak szüksége van, vagy a mi kivánatos volna; sőt még azt sem, a mi a királyi trónbeszédben, melylyel Ő Felsége ezen országgyülést megnyitotta, bennfoglaltatik.

Különösen, a mi saját szakmámat illeti, önök e programmban nem fogják találni sem a büntető törvénykönyvet, sem a büntető eljárás szabályzását, sem végre a szóbeliség és közvetlenség rendszerét a polgári törvénykezés terén; de megnyugtatásul biztosithatom önöket, hogy mindezen codexek már befejezésükhöz közel állanak. Két okból nem terjesztem elő azokat, már a jelen ülésszak folyama alatt. Első ok az, mert azoknak tárgyalása ily halmozott teendők mellett ugy is a physikai lehetetlenségek sorába tartoznék; a második pedig az, mert ily fontosabb, ily terjedelmesebb, és a nemzet életébe mélyen benyuló törvényjavaslatoknál lelkiismereti kötelességemnek tartom, hogy azok előbb áthaladjanak a közvélemény, s különösen a szakférfiak birálatán.

Mielőtt tehát e codexeket előterjeszteném, ki fogom azokat az első tervezet alakjában nyomatni, s alapos reményem van arra, hogy azokat ily alakban már az országgyülés jelen folyama alatt az országgyülés tagjai között is szétosztathatom. És ezzel annál inkább fogok sietni, hogy alkalmat gyujtsak önöknek, meggyőződést szereznök arról, hogy a kormány a hazai igazságszolgáltatás, a törvénykezés rendezésénél hódol nemcsak a tudomány elveinek, hanem a tapasztalásnak is, a midőn a büntető törvénykezés terén azon esküdtszéki rendszert elfogadta, mely a nagy és hatalmas Angliában a polgárok jogérzékének és törvénytiszteletének fejlesztésére s egyuttal a polgári és politikai szabadság védelmére oly hatályosnak bizonyult.

Tagadhatlan t. ház, hogy e programmban csak egy kis része foglaltatik azon nagy munkának, mely a jelen nemzedék vállaira nehezül, és a mely munkának lényege és czélja iránt, hála istennek az országban alig van eltérő nézet.

E munka sem több sem kevesebb, mint ujra szervezni az államot; mert Magyarországban mindenki érzi és tudja, hogy midőn a 48 diki törvényhozás e félig hübéri államot az ujabb kor elveire fekteté; a midőn a közkormányzatában a parlamentarismust, polgári és politikai jog tekintetében pedig a jogegyenlőséget emelte uralkodó elvvé, akkor a régi Magyarország helyett egy a kor szellemében átalakult uj Magyarországnak vetette meg alapját. De viszont azt is érezzük és tudjuk mindnyájan, hogy azon intézmények, melyek ezen átalakult államélet működésére okvetlenül szükségesek, a legnagyobb részben hiányzanak; azon intézmények pedig, melyeket a multból örököltünk, majdnem kivétel nélkül a régi hübéri viszonyok korából veszik eredetüket és e szerint nem csak harmoniában nincsenek, de sőt sok tekintetben a legnagyobb dissonatióban állanak épen azon elvekkel, melyeket a 48-diki törvényhozás inaugurált.

A feladat tehát az, hogy minél előbb létrehozzuk azon intézményeket, melyek nélkül az uj államélet működése nem képzelhető; a létező intézményeket pedig ezen átalakult államnak viszonyaihoz, életszükségeihez, követelményeihez képest átidomitsuk. A kormány meggyőződése az, hogy addig egészséges, erőteljes államélet nálunk nem képzelhető, mig az államot rendes organismussal el nem látjuk.

Oly nagy munka ez, a melynek végrehajtásában másutt nemzedékek váltották fél egymást. Igen, de azon nemzetek átalakulási mozgalmai békésebb és nyugalmasabb időszakba estek, mig a mai kor, fájdalom, egy folytonosan háborgó tengerhez hasonlit, a melynek megdöbbentő hullámcsapásait még szilárdabb jármü is alig képes kiállani.

Ily komoly időben minden percz évek értékével és jelentőségével bir és minden elszalasztott pillanat könnyen végzetessé válhatik.

A kormány ugyanis érzi, mily kevés az, mi eddig létrejött és mily sok az, a mi még hátra van; de minél több az, a mi még hátra van, annál több okunk van arra, hogy a kormány és törvényhozás nemes versenyre keljenek egymással a tevékenység terén azon közös törekvésben, hogy a kormány folyvást anyagot szolgáltasson a törvényhozás működésére, a törvényhozás viszont gyors munkálkodásával a kormányt ujabb és ujabb erőfeszitésekre kényszeritse.

A kormánynak alig lehetne vállalkoznia a munka további vezetésére, ha nem volna meggyőződve arról, hogy nehéz feladatának terén oly képviselőházzal áll szemközt, melynek pártjai egyes kérdések felett szétválhatnak egymástól, de nemes hivatásuk teljes tudatában okvetlenül találkoznak azon közös czélban, hogy Magyarországot mielőbb a kor magaslatán álló, szervezett, életképes és consolidált államok sorába léptessék. És épen azért a kormány azon reményben van, hogy őszinte törekvései a t. ház becses támogatásával fognak találkozni, még akkor is, ha netán terveinek egyes részei nem fognának is általános megnyugvást előidézni. Mert hiszen vannak helyzetek, melyekben az életkérdést nem a „miként," hanem a „mikor" képezi; vannak müvek, melyek becsét és jelentőségét nem a részletek, hanem az összesnek létezése határozza meg és vannak nemzedékek, melyeknek legszebb hazafisága és legnagyobb bölcsesége abban áll, hogy megelégedjenek a nagyobb alkotás dicsőségével, ellenben a javitás érdemét az utókornak engedjék át. (Élénk helyeslés a jobboldalon). — A minister által beadott lajstrom ki fog nyomatni.

Két inditvány.

Tisza Kálmán következő inditványt nyujt be:

Tekintve, hogy az ujabb európai események kétségen kivül helyezik azt, hogy minden államnak, bármennyire igyekezzék is a békét megőrizni önfentartási kötelessége parancsolja, hogy szemben a felmerülhető eseményekkel, saját biztonságának miaden viszonyok között megörzéséről gondoskodjék;

tekintve, hogy ezen czél csak a hadászat mai igényei szerint, minden kellékkel biró országos haderő létesitése által elérhető;

tekintve, hogy Magyarország ezen biztositást a kormányának rendelkezése és országgyülésének közvetlen ellenőrzése alatt nem álló közös hadsereg által soha el nem érheti; tekintve végre, hogy Magyarországnak és a magyar trónnak biztonsága egyaránt követeli, hogy egy országos, az országban levő, egy hadsereg minden kellékeivel felruházott, s a magyar kormány rendelkezése, s a magyar törvényhozás ellenőrzése alatt álló haderőre támaszkodhassék, inditványozom, hogy:

határoztatilag mondja ki a képviselőház, hogy Magyarországnak és a magyar trónnak biztositékát csak is egy országos, az országban elhelyezett és egy helyesen felszerelt hadsereg minden kellékeivel biró oly haderőben lehetvén látnia, a mely felett a magyar király kizárólag magyar felelős miniszteriuma utján rendelkezik, és a mely a törvényhozás ellenőrködése alatt áll, oda utasitja a miniszteriumot, hogy haladék nélkül ily értelmü felterjesztést tegyen Ő Felsége a magyar király és ily értelmü törvényjavaslatot a képviselőház elébe. (Helyeslés balfelől.) Kérem az inditványt kinyomatni és napirendre tüzetni. (Helyeslés balfelől.)

Ezen inditvány kinyomatása elrendeltetett, s a hétfői ülés napirendjére tüzetett.

Papp Zsigmond: Következő inditványt terjeszt a ház elé: 1-ször Választassék egy 27 agból álló bizottság, melyben minden vidék és nemzetiség kellőleg képviselve legyen és mely az igazságügyi minister hozzájárulásával határozza meg az első biróságok székhelyeit és számát; tekintettel arra, hogy az eddig századok óta létező első biróságok törvényszékei, a mennyiben a helyi viszonyok és különféle nemzetiségi jogos kivánalmak igénylik, érintetlenül es háboritlanul megmaradjanak. Vétessenek tekintetbe a statisticai adatok és vidékek népessége, és különösen Erdélyországra vonatkozólag, hogy az ott létező három nemzetiség számarányához képest az első biróságok felállitása igazságosan szabályoztassék. Ezen munkálatot a kiküldött 27 tagu bizottság mielőbb a képviselőház elébe terjessze. 2 szor. Addig is, mig a bizottság kiküldetésének eredményével beszámolna, utasitsa a ház az osztályokat, hogy a belügyminister által a mult országos ülés alatt beadott községi törvényt tárgyalja.

Legújabb táviratok.

Berlin. oct. 26. A „Prov. Corresp." kétli, hogy a fegyverszüneti kisérlet sikerüljön, mivel ha a fegyverszünet nem nyujt már politikai kezességet a béke iránt, annak katonai kezességet kell nyujtania aziránt, hogy a Páris és Metz előtt, valamint a barcatér egyéb területein biztosan remélhető eredmények nem fognak csorbittatni. Nem lehet feltenni, hogy a franczia hatalom jelenlegi kezelőinek hangulatában változás álljon be. A Páris elleni támadás késleltetésének oka egyedül a dologi nehézségekben, de nem a politikai aggodalmakban keresendő. A hadjárat czélja csupán Páris lehet.

Brüssel, oct. 26. Az „Indep. Belge" Toursból a mai napról egy táviratot közöl, mely jelenti: A kormány nem fogad el oly fegyverszüneti feltételt, mely terület átengedést tartalmaz.

Tours, oct. 25. (Hivatalos). Besançonból jelentik 24-ről: A poroszok megkezdék a visszavonulást Gyriczen át. 37 kocsival sebesülteket vittek magukkal, és számos halottat hagytak hátra. A franczia veszteségei kevésbé tetemesek, és még nincsenek tudva. Neufchateauból fentartással jelentik 24 ről: A verduni helyőrség 20 ka éjjelén kirohant és az ellenséget szuronnyal támadta meg. Az ellenség vesztesége, mely igen tetemes volt, még azáltal neveltetett, hogy két porosz hadtest tévedésből, egész éjjel egymásra tüzelt.

London, oct. 26. A „Times" jelenti, hogy az alkudozások Bazaine és a porosz kormány közt újra felvétettek. A „Daily News" fel van hatalmazva megczáfolni azon hirt, mintha Napoleon császár Versaillesbe fogna menni, és az alkudozásokban résztvenni.

Berlin, oct. 26. Verdun lövetése felfüggesztetett, mivel a kéznél levő ágyuk nem felelnek meg a czélnak. A veszteség: 4 tiszt és 75 ember. A Sevresben levő porczellángyárat a franczia lődözik.

A Páris előtti eseményeknél sokkal nagyobb jelentőségűek a Loire mellett, s a Vogese-megyében kifejlődő események. A loirei sereg jelentősége Orleans eleste által nem gyengittetett meg, az még a Tann féle hadtestre nézve is fenyegető jellemet ölt fel. A csapatok nagy része, mintegy 100,000 ember, Bloisnál s Lamotte és Laferte közt áll. Chartres felé szabadlövészek küldettek. Orleans lakosainak franczia részről meghagyatott, hogy a várost 3 nap alatt hagyják el, mivel az — ha a poroszok addig vissza nem vonulnának — bombáztatni fog.

A csatatérről.

Tours, oct. 24. Cambriel tbknak egy Besançonban kelt sürgönye jelenti: Az ellenség újolag megtámadta a chatillon le duci állást, de a támadás hajótörést szenvedett, az ellenség visszavonult; mi ma és tegnap eredményeket vivtunk ki, több foglyot ejtettünk, és megtartók állásainkat. Veszteségünk igen csekély.

Versaillesből érkezett tudósitások szerint a poroszok legközelebb erős kirohanást várnak. Hirszerint Versaillesből egy küldött érkezett Angliába bizonyos javaslatok tárgyalása végett, miknek czéljok a császárnénak Franciaországba visszatérése lenne.

A „Standard" nem hiszi, hogy Anglia beavatkozása az ellenségeskedések megszüntetését fogná előidézni; még ha fegyverszünet fogna is köttetni, a háborunak nem lenne vége.

Brüssel, oct. 25. Szombaton 2000 ember 2 ágyuval hagyta el Thionvillet Verdun irányában hogy az elzárolt csapatoknak segélyére siessenek.

A porosz nyolcz és kilencz hüvelyk átmérettü lövegek próbalövésénél eddigelé csak a német tengerészeti tüzérség használtatott; továbbra is ezek fognak az ágyuk mellett maradni és Páris ostrománál közreműködni. A franczia és német tengerész tüzéreknek e szerint alkalmuk leend megmérkőzni, habár csak a szárazon is, mert mint tudjuk, a franczia várütegek körül szintén tengerész-tüzérség teszi a szolgálatot. Általános a kiváncsiság, mily hatást fognak az új ágyuk tenni a várfalak ellen. Szakértők szerint nincs fal, mely e lövegeknek ellenálhasson, miután a próbalövések alkalmával e lövegekkel nyolcz hüvelyknyi vaspánczélokat lyukgattak át, s a golyó csak a pánczél mögött robbant szét.

A „Frankfurter Journal"-nak irják, hogy a poroszok végkép lemondtak Metz ostromáról, a várost azonban bombázni akarják. Ez okból annak déli oldalán már hozzáfogtak az ütegeánczok felállításához, s pár nap mulva, ugy hiszik, hogy megkezdhetik a bombázást.

Toursból tegnap és ma jelentékeny erőditések indultak a Loire hadsereghez, mely közelebb nagy csatára készül, irják a „D. News"-nek oct. 19-ről. A mozgóőrök sokkal katonásabban néznek ki, mint a rendes hadsereg korhadt maradványai; ez utóbbiak lassan mozognak s rondábbak, mint bármely más rendes katonaság, mig a mozgók járása csupa tüz s fegyvereik és ruházatuk tündökölnek a csin- és tisztaságtól.

Paladine tábornok legközelebb a következő napiparancsot adta ki: „Katonák, mindenek fölött megkövetelem tőletek a fegyelmet és szilárdságot! Én szilárdul elhatároztam, hogy a mai naptól fogva agyonlövetek minden katonát, ki az ellenség előtt habozni mer, és ha velem történnék az eset, hogy én magam nem teljesiteném kötelességemet, felhivom önöket, miszerint legott löjenek főbe.

Werder tábornok 21 ről a főhadiszállásra a következő fontos jelentést küldé: Tegnap óta köztem s Epinal s Epinal Luneville közt a közlekedés teljesen meg van szakitva. A távirdák egész óra járásnyi területen eltüntek, a vasút mintegy 100 helyen széthányatott s a sinek nagyobb része a Moselbe hányattak. E rombolásnak az az oka, hogy a belforti helyőrség egy nagy része a lakossággal s számos önkénytesekkel egyetemben, kik Remiremont s Plombieres vidékén gyültek össze s a Maas mellettivel egyesültek, balszárnyunk ellen egy mozdulatot tett, melyről jókor értesitve, előre nyomulásomat megszüntetém s figyelmemet az ellenség mozdulataira irányzám. Az ellenség mozdulata csak álmozdulat volt, mi által a szabadlövészek szándékukat háboritlanul végrehajthatták. Az egész vonalon felállitott örök s zsandárok nagy részben elfogattak vagy szétugrasztattak s egy része az ütközetben megöletett. A szabadlövészek csapata 3000 emberből áll s Dometron át az erdőkbe s a Maas mögé vonultak vissza, hol nagy tömegekben szándékoznak összecsoportosulni. A körülményektől kényszeritve, a további hadmüveleteket megszüntettem.

Páris felfegyverzéséről hivatalos jelentések a következő részleteket szolgáltatják: A tüzérség áll 2150 ágyuból, melyeket 18,000 tiszt és tüzérség kezel. A falakon minden ágyu mellé 1000 töltény, az erődökben pedig 500 töltény van adva; a raktárakban tizennyolcz millió kilogramm lőpor van felhalmozva; ide járul a tartalékban levő 350 ágyu, s a hetenként készitendő hat millió töltény. A mérnöki kar által tett előkészületek bámulatosak s ezek 100,000 tirailleur közreműködésével Párist csaknem bevehetlenné tették. A közmunkaminister 102 különböző szerkezetü mitrailleuset rendelt meg különböző gyárakban, melyek f. hó 27-ig készen lesznek; korábbi megrendelések következtében ugyanazon időpontig 115 Gatling- és Christhe-féle mitrailleuse szolgáltatandó be; eddig már 312,600 mitrailleuse töltény adatott át 150 mozsárágyuval s hozzátartozóival együtt, valamint 50 ágyuszekér, 200 ostromágyutalp, 500,000 különböző caliberü puska, 5000 bomba szintén rövid idő alatt kész lesz s 25-ig 300 réslövő ágyu szolgáltatandó be.

A nemzetőrségi tüzérség szervezése ugyszólván már be van fejezve. Egy legio 10 ütegből áll, összesen 60 ágyuval, s mindenik ágyuhoz 4—12 ló van adva.

Tájékozás a polgári tanodáról.

November hó 7-én, miként erről t. olvasóink e lap egy másik rovatából értesültek, városunk polgári tanodája ünnepélyesen meg fog nyittatni.

Bár ez alkalommal ezen tanintézet czéljáról a helybeli közönség elég bőven értesül, mindazonáltal nem fog ártani, ha a vidéki olvasó közönség kedvéért, röviden elmondunk egyetmást, a mi ezen uj tanoda czélja s rendeltetése felől némiképen tájékozásul szolgál.

Az 1868-iki XXXVIII. t. cz. ugyan elrendeli a polgári tanodák felállitását, de Kolozsvárt már sokkal előbb érezték egy ily intézet szükséges voltát, sőt terjedelmas előmunkálatok is történtek, mig végre a jelen év tavaszán ezen intézet tettleges életbeléptetése határozattá lön: fölösleges te-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

át sokat bizonyitgatnunk, hogy ilynemü intézet felállitása Kolozsvártt korszerü.

Ha a tudomány, ipar, müvészet haladását tekintjük s vizsgáljuk, mily hatással volt ez polgári életünk alakultára: éreszük, hogy kell valamit tennünk, különben idegenek leszünk saját házunkban, elmaradunk korunktól. Hogy ez ne történjék, mentöszerhez kell folyamodnunk, s ez az iskola. Az iskola a korszellemnek szülöttje, annak legtermészetesebb ápolója, s igy minden haladás elömozditója; az ujkor müvelödés története sokszorosan bizonyitotta be ezt.

Jelen korunk szellemének egyik szülöttje a polgári tanoda.

A polgári elem, az egészséges társadalom ezen legfontosabb osztálya, egészen korunkig nélkülözött oly tanodákat, hol a gyakorlati életet megelözöleg, szükséges ismeretekre s elme müvelésre szert tehessen. A néptanoda csak a legelemibb ismereteket nyujtja, s mint neve mutatja, csakis a köznép érdekében tartatik fönn. A gymnasium oly növendékek kiképzését tüzi ki magának czélul, kik nagyobb tudományos kiképeztetés után vágynak s erre sok idöt szánhatnak. A köznép s azon osztály között, a mely magának a tudománynak, vagy a magasabb társadalmi hivatásoknak szánja életét, ott van a polgári osztály, a kézmüvesek, iparosok, kereskedök, gazdák stb. roppant nagy osztálya, mely a néptanodában hivatásához nem nyer elegendö tudományos ismereteket, de a gymnasiumot nem látogatja, mert az annyi idö- s pénzbe kerül, a mennyi nem áll rendelkezésére. Ezen osztály kedvéért keletkeztek Németországban a polgári iskolák, s Franciaországban hasonló intézetek; ilynemü intézetek vannak keletkezendöben hazánk nagyobb városaiban is.

A polgári tanodának czélja tehát: rendszeres tanitás által a polgári foglalkosásra szánt gyermekeknek a szükséges ismereteket nyujtani, s azokat leendö hivatásukra elökészitni. Ezen szükséges ismeretekhez számitjuk a magyarnyelv kellö ismeretét, annak helyes használatát szó- s irásban, a németnyelvet, a számtant s mértant, különös tekintettel a gyakorlati életre, a polgári életben elöforduló iratok kellö fogalmazását, természettudományokat, mértani s szabadkezü rajzot, szépirást. Ezek azon tárgyak, a melyek minden tanulóra nézve egyenlöen kötelezök. Azonkivül a további évfolyamokban kétfelé fognak osztatni a növendékek: az egyik csapatban azok tanittatnak, kik kereskedelemre szánják magukat, a második csapatot a leendö iparosok fogják képezni.

Ez röviden egybefoglalva a polgári tanoda czélja; mindazonáltal, ha valaki a technikai pályán tovább akarná magát képezni, utja nyitva áll a föreáltanodához, mert tanodánkban mindazon elöismereteket megszerzi magának, melyek az alreáltanodát végzett ifjaktól megkivántatnak. Fölöslegesnek tartjuk azt megemlitni, hogy az 1868. XXXVIII. tcz. értelmében a polgári tanodát végzett ifjak minden fölvéti vizsgálat nélkül az állami tanitóképezdéket látogathatják.

Végül még megemlitendönek tartjuk, hogy ezen intézet első osztályába az elemi tanodát végzett ifjak vétetnek föl, vagy olyanok is, kik azon ismeretekkel birnak, a melyek az elemi tanodában megszerezhetök; ezen utóbbiak azonban tartoznak fölvételi vizsgálatot tenni. Az intézet második osztályába csakis fölvételi vizsgálat nyomán lehet lépni. A felveendöktöl megkivántatik, hogy a magyar nyelv, számtan, földrajz s természetrajzból oly mérvü ismeretekkel birjon, mint a milyenek a középtanodák első osztályában megszerezhetök.

Kolozsvár, 1870, oct. 26-án.

Az igazgató tanár.

UJDONSÁGOK.

A „K. Közlöny“ eredeti távsürgönye.

Feladatott Pesten oct. 28. 6 óra 40 p. estve.
Érkezett Kolozsvárra 28. 8 óra 13 p. estve.

Berlin, oct. 27. (Hivatalos.) Ma reggel kapitulált Bazaine és Metz vára, a 20000 beteget és sebesültet ideértve — 150,000 emberrel.

— A görög-keleti vallásnak N.-Szebenben gyülésezö egyházi congressusának f. hó 24-én tartott IX. ülésében a napirend fötárgyát a Gozsdu-féle alapitvány kérdése képezte, melyre nézve egyhangulag kimondatik, hogy annak kezelése az alapitó végrendelete értelmében a congressus illetékességi körébe tartozik. Az alapitvány activái 443,406 frtra, pastivái pedig 134,546 frtra rugnak. Ezután a kérvényi bizottság tesz jelentést, mely az egész X. ülést betöltö. A kérvényekböl felemlitendönek találjuk a brassói két egyház kérvényét, autonomiájuk fentartása érdekében. A congressus, e kérvényeknek helyet adva, kimondja, hogy nevezett egyházaknak 1852 ben kelt s magán-egyezkedéseken alapuló statutumai épségben fentartandók.

A IX. ülésböl még felemlitendönek tartjuk Macellariu azon inditványát, miszerint t. i. a g. keleti lelkészeknek egyházi házasságra való korlátoltatása töröltessék el.

— ? A n.-szebeni jogakademián Erben Albert realiskolai tanár elöadásokat tart a gyorsirászatból. Bizony nem ártana már, ha középtanodáinkban, ha nem is mint rendes, de lagalább mint rendkivüli tantárgy elöadatnék. Külföldön alig van iskolát végzett ember, ki ne tudna stenographirozni. Csak az tudja kellöleg méltányolni a gyorsirást, ki saját tapasztalatból tudja, hogy mennyi idöt megkimélhet az ember, p. jegyzetek feltevésében, felsöbb tanintézetekben az elöadások gyors irása által és ki tudná mind elösorolni, mennyi alkalommal az életben, az iskolai padokon ugy, mint a közgyülési zöld asztal mellett, ünnepélyes alkalmakkor ép ugy, mint a törvényszék termeiben.

△ A napokban átazott át városunkan Haynald István fömérnök úr nejével együtt. Haynald úr öcsese Erdély egykori nagy püspökének Haynald Lajos jelenlegi kalocsai érsekének, s a közlekedésügyi minister ö excjától van kiküldve Erdélybe az utak megvizsgálása- s közlekedési viszonyaikról teendö jelentéstétel végett.

—? Dr. Groisz Gusztáv, a helybeli kir. jogakademia jeles fiatal tanára s jogirodalmunk egyik alapos képzettségü képviselöje, egy idö óta sulyosan beteg. Egy izben már életeért is aggódtak; de dr. Szabó József gyógykezelésének sikerült öt veszélyen kivül helyezni. A tanár úr atyja, belügyministeri oszt. tanácsos id. Groisz Gusztáv és anyja táviratilag hazahivatván, már meg is érkeztek körünkbe.

(—) A katholikus autonomiai congressus a szétküldött elnöki meghivás folytán, a congressus első ülését okt. 26-kán délelött 9 órakor megtartotta a nemzeti muzeum azon termében, mely a fö-rendiház tanácskozási termetül szolgál. Az ülést reggeli 8 órakor a sz. Lélek segitségül bivása az egyetemi templomban elözte meg.

△ A m. kir. honvédelmi miniszterium a katonai ügyekre vonatkozó beadványok bélyegmentessége tekintetében, az eddigi kétség megszüntetése végett, a pénzügyminiszteriummal egyetértöleg, következöket határozott: Bélyegmentesek 1) a honvédelmi kötelezettség, a tényleges szolgálat alóli felmentés avagy elbocsátás iránti kérvények; 2) az egyévi önkéntesek közé való felvétel, valamint magasabb rangfokozat iránti kérvények; 3) a felebbezvények, melyek ily beadványokra hozott határozatok ellen intéztetnek, s végre 4) a tengerészeti szolgálatba való fölvétel iránti kérvények; valamint mindezeknek mellékleteí.

— A nálunk is megbámult éjszaki fényröl irják az „E. és Isk. L.“ nak: Rendkivüli tünemények voltunk tanui. Folyó hó 24-én esti 6½ órakor K.-Fehérvár lakóit azon remkiállás verte föl, hogy valahol nagy égés van. Nemsokára kitünt, hogy csak égitünemény jelentkezik. A város éjszakkeleti részén gyönyörü fény tünt föl, mely tüzvörös szinben egész éjszakot elöntötte, mig 8 óra felé sötét homályok emelkedvén a mindnyájunkra rendkivüli hatást gyakorló nagyszerü jelenetet elboritotta. Másnap este, 7 órától 9 ig, a tünemény ismétlödött, s mint fényzápor huzódott most keletre, majd nyugatra, egész az éjszaki sarkcsillagig terjesztve ki meglepö játékát. A város lakói tömegesen voltak láthatók az utczák szögletein, s némelyek azon jóslatszerü észrevételt tették, hogy 1848 elött is ilyesmit láttunk, mások pedig — az olábok — tüzeset vélték s elrémültek.

= Czakó Miklós, korán elhunyt tehetséges dráma-irónk, müveit, hir szerint, egyik fiatal irónk életrajzzal együtt, összegyüjtve ki akarja adni.

(—) Harczias jellegü hangversenyeket tartanak Londonban a Kristálypalotában. Napirenden a következök vannak: „Marseilles“, „Wacht am Rhein“, „Olasz induló“, s több hasonló induló. E darabokat 4000 énekes és 100 zenész szokta elöadni nagy közönség elött. Van Londonban tüzjáték is gyakran, s ott látni lehet a párisi diadalivet, a strassbourgi tornyot, stb.

— ? A közös hadügyminiszterium a lovak vásárlására kidolgozott javaslatát megküldte a m. kir. honvédelmi miniszteriumnak, hogy a fölött véleményt mondjon.

(—) Az országgyülési gyorsirodának Fenyvessi rendszerét követö tagjai által kiadott „Magyar gyorsiró“ szaklap első mutatvány száma megjelent, mely elég érdekes tartalommal bir s a vezérczikk ezen kérdéssel foglalkozik: „vajjon pedagogiai szempontból tanácsos e Markovics gyorsirását középtanodáinkban elöadni.“ E lap ára egész évre 4 frt. Mintán a lap közönséges irással van kiállitva, annak minden e szakon kivül állók is jó hasznát vehetik, kik szükségét érzik, hogy a gyorsirás hazánkban minél nagyobb körben nyerjen elterjedést.

✕ F. hó 8—9 ke közötti éjjel Hjuboka községben, Szlavoniában, egy földbirtokos birka öljába tolvajok lopózkodván be, s a birtokos által észrevétetvén, midön ez öket az ajtó bezárásával meg akarta fogni, egyik a gazemberek közül meglötte öt s aztán elillantak. A csendörök már másnap megtalálták, de csak fegyveres ellenállás, s egyiknek lelövése után, tudták kézrekeritni öket.

(—) A legközelebbi eszéki vásáron egy kereskedö elvesztette 500 frt készpénzzel terhelt tárczáját. Egy Vonnovic Iván nevü földmivelö megtalálta a tárczát, utánna szaladt a kereskedönek s visszaadta neki a pénzt. A kereskedö nagylelkülleg 20 krajczárt adott a szegény becsületes földmivelönek.

— Megyaszay I.ka k. a. ujonnan szerződött első operette-énekesnönk mult szerdán lépett fel először a „Kék Szakál“ ban, mint Boulotte, teleházban és tényes sikerrel, mely megfoghatóvá tette az összes fövárosi sajtó összhangzó agitatioját, melylyel a t. müvésznöt Budán megmarasztani igyekezett, s emeli az igazgató érdemét, hogy egy ily kiváló tehetséget szerzett meg közönségünknek. A t. müvésznöt szünni nem akaró taps fogadta, s ez minden jelenete után megújult. Hangja kellemes, alakja csinos, játéka jellemzö, élénk; átalában kitünt mindabban, a mi csak egy elösrendü, valódi operette énekesnöben megkivántatik.

— Fölhivás. A maros-vásárhelyi egyenlöségi kör által Török, Gálffy, Horváth székely vértanuk emléküngye idei julius 24-kén tartott rendkivüli közgyülésen megválasztott szoborügyi bizottságra ruháztatván, ezennel minden lelkes honfiak és honleányok hazafi bizalommal fölkéretnek: miszerint ezen kegyeletes czélt bármi csekély adakozásaikkal elösegiteni, erre saját körükben gyüjteni, szini- és akademiai elöadásokat rendezni, ugyszintén, kik már elöbb bizonyos összegeket aláirtak vagy fölajánlottak volna, azokat mihamarább beküldeni méltóztassanak. Együttal megjegyeztetik, hogy az elhunytak emlékéhez méltó és a begyülendö pénzeröhöz mért szobor kiállitási költségeit felülhaladó többletböl maradandóbb emlékül a helyi ev. ref. fötanoda történelmi osztálya számára egy ezen vértanuk nevét viselendö ösztöndijalap fog fölállittatni. Mindennemü adakozások és gyüjtemények az aláirási ivvel együtt pénztárnok ifj. Hints Dani urhoz Maros Vásárhelyre intézendök, ki azokat takarékpénztárilag kezelni útasitva van. Az adakozások koronként hirlapilag fognak közöltetni. Maros-Vásárhelytt, 1870. sep. 4 én. A szoborügyi bizottság: Lázár Ádám, elnök, Orbán József jegyzö.

(—) Hösiesség példája. A spanyol örökösödési háboruban 1709-ben Alicante sziklavárat Asfeld tbk ostromolta és Richard (angol) tbnok védte. Védte sokáig eröteljesen. Asfeld belátta, hogy e vár alatt nem terem babér számára. Jól van, tehát semmivé teszi azt. Aknát furatott a sziklába, 1500 hordó löport tétetett bele, s megizente Richardnak, hogy ha három nap alatt a várat fel nem adja, légbe röpittetik. Tessék az aknát megnézetni, hogy csakugyan van, még pedig jól van. Richard megnézette az aknát, meggyözödött a veszélyröl s aztán kiizent, hogy nem adja fel a várat. A három nap eltelt, az ajánlat megujittatott, a válasz ugyanaz volt. „Legyenek készen tehát önök; holnap reggel 6 órakor a vár légberöpül. Ha addig mást találnának gondolni, tüzzék ki a fehér zászlót.“ — Nem tüzték ki. Richard az egész éjet azon a helyen töltötte tisztikarával, a mely alatt az akna volt. Kevéssel 6 óra elött egy ör jelenti, hegy a város lakóssai sietve költöznek a vár köréböl. Pár percz mulva jelenti, hogy salétromszagot érez; valahol kanócz ég. Richard és tisztikara nyugodtan várták sorsukat. Egyszerre eldördül az akna: egy villanat, egy összesitett jajszó, — s aztán néma csend. — Alicante romba dölt. Az ellenség egész nyugalommal kezdi bevonulását, s ime! golyók fogadják a romok közül. Az akna nem volt tökéletes, az emberek nagy része életben maradt. — Richard még három napig védte Alicantet; akkor igaz, hogy feladta (szabad elvonulás feltétele alatt), de az is igaz, hogy puszta romokat adott fel.

KÜLFÖLD.

London, oct. 25. A „D. Telegraph“ megerösiti a hirt, hogy porosz részröl alkudozások folynak az excsászárnövel, kit, mint regenst visszavinnének Franciaországba, hol ez aztán a törvényes kormány nevében a békekötést esetleg sanctionálná. Eugenia hihetöleg már el is indult Versaillesba.

London, oct. 25. A „D. News“ irja: Az imperialista fondorlatok valók: a császárné azonban vonakodik azokba bebocsátkozni, nehogy Franciaországnak még nagyobb bonyodalmakat szerezzen.

Mint Madridból 20 ról jelentik, gr. Kératry odaérkeztével értekezletet tartott Castelar és Martossal, kik késöbb audientián voltak Prim tábornagynál. Kératry látogatásának czélja iránt különböző hirek szárnyalnak. Némelyek azt állitják, hogy ö a spanyol kormánytól 40,000(?) embert kért s hozzáteszik, hogy ha a madridi kormány e kivánatot teljesitné, Olaszország 100,000 embert küldene Franciaországba. Mások szerint ellenben csupán ama rendelet visszavonását kivánná, mely által a fegyver- s lökivitel megtiltatott. Azonban Prim e kivánatot visszautasitá, azt mondván, hogy Spanyolország nem akarja megsérteni saját semlegességét, mire Kératry visszaindult Toursba.

A „New-Yorker Hands. Ztg“ az Egyesült-Államokból lett fegyverkivitelre vonatkozólag, a következöket irja: „Ismét azon élvezetben részesültünk, csupán a mi hazánkfiainak szánt küldeményt a legnagyobb pompával távozni látni. A „Ville de Paris“ 50,000 Springfield, 42,000 Remington hátultöltö puskát, 7000 Remington revolvert, 3000 Enfield puskát, 3000 Spencer puskát, három millió töltényt szállitott el.

Ezen fegyverek mindegyike, melyekröl Scheridan tábornok azt állitja, hogy ezek ellenében a gyutüs s chassepot fegyverek semmik, arra vannak szánva, hogy a franciák által a németek ellen használtassanak, s csak attól függ, hogy elég kéz legyen, mely velük bánni tudjon s azoknak alkalom nyujtassék, azokat a czélnak megfelelöleg használhatni. Hogy ez ügy Németországban nem a legkellemesebb benyomást okozza, az nagyon is érthetö; a harag nyilvánitásának azonban legjobb volna azon kisérlet, a „Ville de Paris“ t s a hozzá hasonlóan megterhelt hajókat elfogni. A semlegesnek joga van eladni, a hadviselönek, elvenni; itt az okoskodás nem használ; cselekedni kell. Az Egyesült Államok semlegességi törvényei 1818 óta igy vannak szerkesztve, s Anglia kényelmesnek találta, a magáét a szerint módositani. Nagyon szükséges, hogy Németországban ez ügyet kellöen megértsék, nehogy kellemetlenség támadjon, mely távolról sem jogos, s e végett ismételjük: ha az Egyesült-Államok kormánya a fegyverkivitelt Franciaországba meg akarná tiltani, ugy ezt nem tehetné.

Gabona ár Kolozsvártt oct. 27-én 1870.

(Alsó a. mérö, középár.)

Tisztabúza 5 frt 38 kr. Elegybúza 3 frt 96 kr. Rozs 3 frt 90 kr. Árpa — frt — kr. Zab 2 frt 30 kr. Törökbúza 4 frt 16 kr. Pityóka 1 frt 90 kr. Marhahús fontja belváros 21, külvárosban 21 kr.

Távirati tudósitás a béczi börzéröl.

Octob. 27-én: 5% Metaliques 100 frt 57.10. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 66.80. Kamat 57.10. 1860. Kölcsön 93.40. Bankrészvény 713. Hitelintézeti részvény 200 frt 257.40. London 10 ft st. 100 frt. 23¼ kr 123.40. Ezüst 122.—. Cs. királyi arany 5.93. Napoleondor 20 fran. 9.87.

Földtehermentesitési kötvények: Magyar 78.—. Temesi 76.75. Erdélyi 75.—. Horv.-Slavon 79.50.

Tulajd. és felelös szerkesztö: Sándor József.

A közönség köréböl. *)

Pánczélcseh, 1870 oct. 18. Tisztelt szerkesztö úr! Becses lapja, a „K. Közlöny“ idei 122. számának „A közönség köréböl“ rovat alatt t. Varju Pál ur többek közt jónak látta a pánczélcsehi postakezelésröl is rendetlenséget kürtölni, személyemet megtámadni, azért talán, mert lehet, hogy a mindenki irányában hivatalból gyakorolni szokott pontosságom Varju ur ismeretes szeszélyeivel össze nem illök. T. Varju ur! Ön állitja czikkében, hogy lapjait innen többnyire összegyürve, roncsolva, idö után kapja, egy levelet háromszori kerestetés daczára, tizenegy napi itteneverés után kapta, s végre: egy ön altal a Szilágyból küldött pénzes levele két hétig állott itt, mely idö alatt nöje négyszer kerestette. Szóljunk igazat uram, s ne engedjünk szeszélyeinknek tulhatárt! Hogy ön lapjait összegyürve, roncsolva, idö után kapja, ne a rendetlen postakezelésnek, hanem tulajdonitsa t. Boér B. ur lapjait, leveleit hordó azon czigány-zsellérnek, ki az ön lapjait, leveleit is, ura engedélye nélkül, titokban nordja, s ki hogy ez iránt ura figyelmét meglophassa, ön lapjait jól összegyurva, barna bőre melle rejti; rongyos ing, czondra, vagy harisnyája mögé, s aztán ö akkor kézbesiti, mikor tetszik, hogy ura mitse tudjon róla. Mi a tizenegy napig itt hevert, (ha ennyi ideig hevert), levelét is illeti, azt hiszem elég okot szolgáltatok, ha kinyilatkoztatom, hogy ön azon levél kézbesitési ivét is a fennemlitett t. Boér ur practikus czigány-zsellérje által és módon kapta. Végre: a Szilágyból, nöjének küldött pénzeslevél késedelmezett kézbesitési okról is, engedje meg ön öszintén nyilatkoznom. Ámbár régi dolog, de emlékezem, hogy leveléröl az illetö vevényt a közbe, mig neje kerestette, a barna zsellér elvitte volt, tehát utasitám az illetö küldöttet, hogy az önhöz tartozókat elvitték. Mikor jutott nejének kezéhez a vevény, nem tudom, hanem arra igen jól emlékezem, hogy neje állitólagos aláirásával a vevényt nem négyszer, (ez nem áll), hanem csak egyszer hozták ide, a mikor azon egyszerü, de hivatali törvényeink szerint nagy horderövel biró okért nem adtam ki levelét, minthogy nejének az olvashatlanságig formátlan aláirása elöttem egészen ismeretlen léve, gyanum ébredt, hogy az aláirás hamis, nem nejének aláirása; aztan, hogy neje az aláirását miért nem igazoltatta s miért vélte, hogy nincsen levele a vevényröl, az ugy hiszem nem az én, hanem neje hibája volt.

Filep István,
kir. postamester.

Kálnok, oct. 13. 1870.

Tisztelt szerkesztö ur! Hazafini tisztelettel kérem, méltóztasson a következö nyilatkozatomat becses lapjába felvenni.

A „K. Közlöny“ idei 111 ik számában a háromszéki bizottmányi gyüléséröl kijött tudósitásban a többek között az is áll: hogy én az egyesbiróság elött az ellenem állitott bujtogatást magamra vettem volna. Ez állitás a valósággal ellenkezik, mert a tisztelt egyesbiróság éppen a mérnök ur s egy hajdu vallomásuk után itélt két napi arestomra. Nem vevén tekintetbe azt, hogy én, mint biró, a kezem alatti munkásokkal együtt, a mérnök ur engedelmével mentünk haza, az utcsinálást más napon megkezdendök, minthogy kellö szerszámokkal az uj utcsinálásra felkészülve nem voltunk.

Ifi. Ötö Ferencz,
Kálnok községének az idöben volt birája.

*) Az e rovatban megjelenö czikkekért csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelösséget a Szerk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

30

Beküldetett.

Minden betegség gyógyitása gyógyszer és költség nélkül a delicat **Revalesciére du Barry** által Londonból, a mely gyermekeknél és felnöttekÂnél 50-szer megtakaritja a gyógyitási költséget.

72,000 gyomor-, ideg-, altesti-, mell-, tüdő-, gége-, hang-, lélegzés-, mirigy-, vese- és húgyhólyag- baj gyógyitása, a miröl kivánságra másolatok ingyen és bérmentesen küldetnek.

Gyógy. sz. 64.210.

Nápoly, 17 april 1862.

Uram! Egy májbaj következtében 7 év óta borzasztó állapotban voltam, elsoványodtam s kinlódtam. Nem valék képes irni vagy olvasni; minden izom reszketett testemben; rosz emésztés, folytonos álmatlanság szüntelen idegingerben tartott, mely ide-oda üzött, soha nyugtot nem adott; e mellett mindig búskomor valék. Sok orvos kimerült gyógyitásomba, de bajaimat nem enyhité. Teljes kétségbeesésemben megkisértém önnek Revalesciére du Barry-ját, s most, miután 3 hónapig éltem vele, hálát mondok az Istennek. A Revalesciére legnagyobb dicséretet érdemel, visszaadta tökéletesen egészségemet s abba a helyzetbe tett, hogy társadalmi állásomat ismét elfoglalhatom. Öszinte hálával és teljes tisztelettel.

Bréhan marquise.

½ **fontos bádog szelenczékben** 1 frt 50. 1 ℔. 2 frt 50 kr. 2 ℔. 4 frt 50 kr. 5 ℔. 10 frt —. 12 ℔. 20 frt — kr. 24 ℔. 36 frt — kr.

Revalesciére csokoláde táblákban: 12 csészére 1 frt 50 kr. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. **liszt alakban** 12 csé. 1 ft 50. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. 120 csé. 10 frt — kr. 288 csé. 20 frt — kr. 576 csészére 36 forint.

Kapható Barry du Barry és társa által Bécsben, Goldschmiedgasse 8. Pesten Töröknél, **Kolozsvártt Kronstädter Józsefnél,** és **Binder K.** gyógyszerésznél a Szentháromsághoz, a városi Redoutte során. **Debreczenben Borsos Ferencznél,** és mindenütt postai utánvét mellett.

HIVATALOS.

(487) (2—2)

Lovak árverezése.

Csütörtökön, oktober 27 kén 1870 délelőtt 9 órakor az itteni városi gyalogsági laktanya előtt 16 darab kincstári hámosló az itteni 4-dik tüzérezred 10-dik ütegétől, azonnali készpénz fizetés mellett el fog árvereztetni.

E lovak eladása csak azért történik, mert feleslegessé váltak.

(495) (1—3)

Hirdetmény.

A m. k. honvédelmi miniszteriumnak folyó év február hó 7 kén 1983 sz. a. rendelete alapján, mely az alólirt honvéd huszár század irodájában (külső farkasutcza 181-ik szám) bármikor megtekinthető, e századnál még 20 honvéd ló van az emlitett miniszteri rendeletben foglalt feltételek mellett kiadó.

Mindazok tehát, kik ezen használatra kiadandó lovak közzül átvenni hajlandók, felhivatnak magukat közvetlen vagy közvetve alólirt század parancsnoksággal érintkezésbe tenni.

A m. kir. 13-dik (kolozsi) honvéd huszár század-parancsnokság.

Röszler Alfréd, honv. huszár hadnagy.

Sz. **1143** 1870 493 1—3

Hirdetmény.

A. M. Ujvári m. k. sóbánya hivatal részére az 1871-ik évben szükségelt tölgy' vagy csere épület fa bészerzésére, jelen év **november hó 14-én irásbeli** (Offert) **árlejtés** fog tartatni, melyre minden részt venni kivánó, irásbeli ajánlata beadására tisztelettel felszólittatik. A szükséglet fedezése áll:

50 darab	3° 4' 6"	hosszu	9/10"	vastag
30 „	3° 3' 0"	„	„	„
60 „	2° 4' 0"	„	„	„
200 „	2° 2' 0"	„	„	„
900 „	1° 1' 0"	„	8/9"	„
800 „	bükkfa deszka 2" h. 2" v. 10/12" sz.			
500 „	tölgy sasfa 1° 3' h. 6/7" vastag			

a nevezett csere vagy tölgy épületfák, négy oldalán durván zsinor után, ép egésséges fából kell lenniök, ugy a bükkfa deszkák és a sasfák is.

A szállitmánynak jövő év 1871-ben április havában kell megkezdődnie, és ugyan ez év augusztus havában bevégzettnek lennie. Az irásbeli ajánlatnak 50 kros bélyeggel ellátottnak kell lennie, tisztán kifejezve ugy az árát mind pedig a mennyiséget, a melyre az ajánlat tétetik, és végül az ajánlatok 1870 év november 14 én reggeli 9 óráig alólirt m. k. sóbánya hivatalnál beadva kell lenniök, azon időntuli befolyó ajánlatok nem fognak tekintetbe vevődni.

A m. k. Sóbányahivatal

M. Ujvártt, 1870 oktober 22 én.

NEM HIVATALOS.

(497) (1—1)

Alólirottnak van szerencséje a n. érd. közönségnek köztudomására hozni, miszerént Kolozsvártt a főtéren a báró Jósika Lajos ház alatt levő régi jó hirnévnek örvendő **kalap-üzletében** mindennemű férfi-kalapok 2 frt 50 krtól 4 frtig o. é. gyermek-kalapok 1 frt 50 krtól 2 frtig, valamint finom perzsiai sapkák, téli utazó csizmák és böröndök a legnagyobb választékban találtatnak. Egyszersmind **vidéki** megrendeléseket is elfogad s azokat a leggyorsabb pontossággal eszközli.

Kolozsvártt, 1870, october 26-án. Özvegy **LÁZÁR JÓZSEFNÖ.**

Kober Károly

tajt-árugyári-raktára

Bécsben, Kärtnerstrasse Nro. 34.

Ajánlja gazdag raktárát valódi **tajt-dohány-pipák-nak chinaezüst foglalványnyal** 1 frtól 8 frtig, valódi ezüsttel 5 frttól 25 frtig, valódi tajt-szivar szopkák szárvagy borostyánkö szopókával 10 krtól 1 frtig; ugyanaz finom faragványnyal, tokban, elefántcsont szárral, borostyánkö szopókával minden alakban 1 frt 80 krtól 12 frtig. **Csibuk badeni- és valódi török megyszárral** és borostyánkövel 1 frtól 50 frtig Dohányzó tok pipa-, megyszár-, szivarszopka és selyem dohányzacskóval 1 frt 50 krtól, 25 frtig. Deák pipa **Deák hű arczképével** emailirozva, mely akkor is fennmarad, ha a pipa kiszivatott, magyar nemzeti-alak darabja 2 frt 50 kr. **Alpacca dohánypipa tajtékkal,** tokkal darabja 50 frt. Ezeken kivül nagy választék minden **esztergály-áru** kellékekből

☛ *Vidéki megrendelések utánvétellel pontosan teljesittetnek.* Árjegyzékek és rajzolatok ingyért bérmentve küldetnek.

(491) (1—12)

(395) 29/10 (2—2)

Mezőgazdák és lóbirtokosok számára.

A mezögazda az által jö gyakran zavarba, hogy házi állatai megbetegedése esetében orvos nincs kéznél s házi szerekkel sincs ellátva, a melyek tapasztalat szerint bizonyos segélyt nyujtanak. A **Kwizda F. J.** állatgyógyászati készitményei Korneuburgban egy választék állatgyógyszert nyujtanak, a melyeknek csaknem minden városban raktára van, s ezek a gazdát abba a helyzetbe teszik, hogy magát próbált szerekkel elláthassa, a melyek közül megemlitjük:

a cs. kir. szab. korneuburgi marhaport lovak, szarvasmarhák, juhok számára, mely londoni, párisi, hamburgi, müncheni és bécsi érmek által van kitüntetve, az angol királynő s a porosz király Ő Felségeik istállóiban jó sikerrel használtatik; sok évi megpróbálás szerint igen hasznos mirigy, kolika, vértejzés ellen, megjavitja a tejet s általában jó az emésztési szervek minden bajaiban.

Helyrepótló-folyadék lovaknak, egyetlen, mely a mag. cs. k. egészségügyi hatóság által megvizsgáltatván, Ő Felsége I. Ferencz Jósef császár által kir. szabadalomnal tüntettetett ki; alkalmas külső bajaknál, csúz köszvény, marjulások, ficzamodások, inrándulás, térd-, csipő-, kereszt- válhüdtség, taggyengyülés, in- és izomhüdtség ellen sat; **körömir** torha, cserepes köröm ellen s hibátlan ruganyos körmök növésének elösegitésére; — **Eblabdacsok** az ebbetegség, görcs, nyavalyatörés, csúz, köszvény és dugulás ellen. — **Majorságok gyógypora,** a lúdak, kacák, tyúkok sat. járványai és rendes bajai ellen; — **disznószer** futóüszög ellen és étvágy hiányában. — **Vérhasszer** juhoknak, vérhas, nadály ellen; — **körömpor** patarothadás, üdült patafájás és patakór ellen.

Európa határaim túl is elhatott Kwizda állatgyógyászati készitményeinek jeles hire, s a készitö a new yorki, bostoni és algieri állatvéd társulatok felszólitására nagyobb mennyiségeket küldött azoknak készitményeiből, a melyek meghonositása Amerikában most már biz ositva van.

KWIZDA állatgyógyászati készitményei valódi minőségben kaphatók:

Kolozsvártt: **Wolff János, Karvázy József, Csiki Imre** uraknál. Szebenben: *Zöhrer Ferencz* urnál. Brassóban: *Hesshaimer J. L.* és *A.* urnál. Brassóban: *Gyertyánffy és fiai* uraknál. Segesvártt: *Teutsch J. B.* urnál. Sepsi Szentgyörgyön: *Benkö és Csutak* uraknál.

☛ **ÓVÁS:** Csalódások kikerülése végett kéretik Kwizda Ferencz János Helyrepótló-folyadékát, a mely egyetlen, a mely cs. kir. szabadalommal van kitüntetve más hasonló, vagy hasonló nevezettel biró készitményekkel összse nem téveszteni. Tessék továbbá a Korneuburgi marhaporinál arra figyelni, hogy csak azon paketok valódiak, a melyek az alatt látható névvonást mutatják vörös szinben

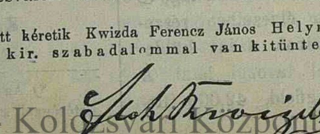

(496) (1—3)

Egy nevelőnő

több jó bizonyitványokkal ellátva, óhajt vidéken alkalmazást nyerni; tantárgyak és munkákon kivül ajánlkozik a német-nyelv alapos tanitására is.

Bővebben értekezhetni b.-farkasutcza 59 szám.

(418) (15—20)

Ilyennek kell lennie az egyetlen valódi tánczzenének — mondja a hamburgi Zwischenakt-Zeitung a naponta nagyobb világhirre vergődő három igéző keringőről, „Burschentänze," Schondorf Jánostól, — „Frühlingsreigen," Lammers Gyulától, — „Jugendträume," (dijazott szerzemény) Hübner-Trams O-tól.— Egy mű ára (4 ív) csak 75 kr. kapható Apitzsch Róbertnél Lipcsében és minden könyv- és zenemü- kereskedés által.

(330) (7—*)

KITÜNTETETT A JURY ÁLTAL LONDONBAN ODLING W. VEGYTANÁR, PIESSE S. RIMMEL E. ILLATSZER GYÁROSOK LONDONBAN HEUZE G. VEGYTANÁR A CSÁSZÁRI TANODÁN GRIGNONBA FRANCZIAORSZÁGBAN

Figyelemre méltó hasznos találmányok!

A LONDONI VILÁGKIÁLLITÁSON 1862-ben kitüntetett gyógyszeres illatszerek ÉS ÖLTÖZŐ ASZTALI VEGYÉSZI MÜKELLÉKEK:

BÁNYAY L. KÁROLY

Okleveles gyógyszerész találmányai; és vegyész gyártmányai KOLOZSVÁRTT cs. k. pátens által törvényesen védelmezve. Az egész osztrák birodalom és Magyarország területére cs. k. kizárólagos kiváltságot nyert:

Gyógyszeres növényi

VICTORIA-PARFÜM.

Erősitő és szépitő illatszesz, mely általánosan hasznosnak elismertetett: Mint illatszesz, mint szépitő mosdó-szer, mint szájmosó, mint füstölő -szesz és a leghatósabb ideg- és izom erősitő. Egy üveg tartalma 8 lat VICTORIA PARFÜM. Ára 1 frt 40 kr. o. é.

☛ Ezen illatszert ő Felsége a császárné és királyné legmagasabb elismeréssel PALOTA-FÜSTÖLŐÜL elfogadni kegyeskedett.

Kitüntetett gyógyszeres-növényi

BALSAMIN HAJESSENTIA.

A hajkorpa gyors eltávolitására, a hajbör tisztitására és erösitésére s föképpen a haj hullása ellen. Egy eredeti üveg tartalmaz 8 lat BALSAMIN-ESSENTIÁT. Ára 1 frt 25 kr.

BALSAMIN HAJERŐSITŐ POMÁDÉ

a haj hullása ellen és a hajnövésének elősegitéséül. Egy eredeti nagyobb tégely ára 1 frt o. é. minden raktárban.

PURITÁS-PECSÉTTISZTITÓSZESZ

Melylyel minden KELMÉK és KESZTYÜK szinváltozás nélkül gyorsan tisztithatók. Egy eredeti üveg ára 35 kr.

Kitüntetett gyógyszeres növényi

AROMATIN SZAJVIZ.

A foghus erősitésére, a fogak épen tartására s tisztitására, és a szájrészek endes ápolására, a könnyen vérző iny- és lógult fogak szilárditására; ugy szintén az odvas vagy bérakott fogaktól, dohányzástól vagy egyébként büzös-szájszag gyors elüzésére, és azonnal kellemes szájlehellet eszközlésére. Egy eredeti nagy üveggel: Ára 1 frt 25 kr. o. é.

Kitüntetett:

MAGYAR NEMZETI

BAJUSZPEDRŐ.

Általánosan kedvelt, szilárdul öszvetartó, s tetszés szerinti hajlékonyságáért, mely a bajuszat nem töri, söt fésüléskor sem tépi, s mivel zsebben hordozás alatt is megtartja eredeti jó minőségét, minden időszakban kedvezőleg használható. Egy Védjegyes érez-dobozban ára 35 kr.

Kitüntetett:

ERDÉLYI-FLORA MOSDÓ és BERETVÁLKOZÓ-SZAPPAN

védjegyes borítékban. Ára 25 kr. o. é.

RARICAL BALZSAM:

TYUKSZEM IRTÓ GYÓGYSZER.

Mely által a „Tyukszem" fájdalom és metcző eszközök nélkül gyorsan és gyökeresen eltávolitható. Ára 1 frt.

Kitüntetett Hajfestőszer:

JUVENTAS-HAJFESTŐ-SZESZ.

Mely által az öszhaj, szakál, bajusz és szemöldök ¼ óra alatt az ifju korhoz hasonló természetes szökére-, barna- vagy feketére, több hónapokig tartósan szinezhető, és oly állandó, hogy a rendes mosdások után is változatlan marad. Használati eszközökkel és utasitással. Ára 2 frt 50 kr. o. é.

Kitüntetett:

ERDÉLYI FLORA POMÁDÉ.

A haj szépitésére és rendes ápolására. Érczedős üveg-tégelyben. Ára 50 kr o. é. minden raktárban.

Az üvegeken kiálló betükkel van jelelve:

BÁNYAY L. K. Kolozsvárt.

☛ A fennebb jelölt szabott árakból minden Ducetes megrendeléseknél 10% azaz egy tized ár leszámitódik, nagyobb megrendeléseknél aránylagosan több ked vezmény van szabályozva. A megrendelések egyenesen Kolozsvárra a Redoutte átellenében lévő BÁNYAY LITERÁTI KÁROLY saját házához intézendők.

HITELES BIZONYITVÁNYOK SZERÉNT MEGVIZSGÁLVA VEGYTANILAG ELEMEZVE ÉS A LEGJOBBAN AJÁNLVA: A LEGHIRESEBB VEGYTANÁROK, ORVOSTUDOROK ÉS MÁS NEVEZETES TEKINTÉLYEK ÁLTAL.

ORVOSILAG megvizsgálva, S VEGYTANILAG elemezve ÁRTALMATLAN létrészekből levőknek TALÁLTATTAK, s mint legjobb minőségüek ☛ HITELESEN AJÁNLVA vannak.

(494) (1—3)

Tölgyfa 1000 szál,

többnyire 16—18 hüvelyk átmérőjü, a legépebb, szép egyenes fák, **vasuthoz, épületekhez, nagyobbszerü hidakhoz valók,** Kolozsvár közelében, **országut** és **vasut mellett,** a legelőnyösebb fekvésü helyen, honnan az elszállitás könnyen eszközölhető, kedvező feltételek mellett eladó.

Ugyanott:

Ölfák nagyobb mennyiségben,

és pedig a legelső minőségü, jó száraz, hasogatott **tüzifa** szintén tömegesen eladó.

A feltételek iránt értekezhetni tulajdonos **Halmágyi Sándor**-ral Kolozsvártt, külső-monostorutczai 181 sz. a háznál.

(488) (2—3)

☛ Hirdetés. ☚

A kolozsvári állami tanitónő képezdében 21 személynek élelmezése és az azokra való mosás nyilvános árlejtés utján kiadatik. Vállalkozni szándékozók értesittetnek hogy: 1) Az élelmezés miként a mosás külön is felvállalható. 2) Az élelmezéshez szükséges teritéket az intézet adja. 3) Az élelmezést felvállalónak ad az intézet egy konyhát, kamarát és egy szobát. 4) A mosás az intézet helyiségén kivül történik. 5) Vállalkozók ajánlataikat **f. évi nov. 4-ik napjáig** adják bé gondnok Olasz Károly urhoz.

Részletesebb értesitést addig is nyerhetni igazgató-tanácstag Simon Elek urnál.

Az igazgató tanács.

(490) 29/10 (2—20)

Titkos betegségeket és tehetlenséget

(elgyengült férfierőt)

gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker biztositása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebésztudor, szülész- és szemész.

Rendel naponkint délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, Nádorutcza 13 sz. I-ső em. 14 sz.

☛ Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

492 (1—1)

Nyug. kormányszéki tanácsos Lázár Sándor úrnak

Önnek Szélkúton oktober 3-ról a „Kolozsvári Közlöny"ben megjelent felelete nem fekszik igaz alapon, s én valóban tekintélyemen alólinak tartanám önnel szót váltani; hanem ön engem hivatali hatalmávali visszaélése által megcsalt, s hogy ezért ön és veje Folyovics Sándor kereset alatt vannak, tanusitom a kolozsvárvárosi vizsgáló biróság 1870 junius 27-én 712 sz. a. kelt válaszával, a melyben az áll, hogy Lázár Sándor kormányszéki tanácsos és Folyovics Sándor *bünvádi tárgyalása* az Eisenbergerétől nem különithető el, s én a kimenetelt várjam be. A tőlem kezénél levő levelekkel tessék csak rendelkezni. A bünvádi kereset alatt álló egyéntől emelt panasznak a purificatio előtt nincs helye. A b. t. k. 101 és 102 §§. a többit elhatározandják.

Szászváros, oktober 13-án 1870

Wellmann Ján. Jós. s. k.

(498) (1—16)

BÁNYAI SÁMUEL

kolozsvári szöcsmester,

ajánlja a szőcsmesterség köréhez tartozó minden névvel nevezhető

RUHATÁRÁT.

Elfogad akár magán akár postai úton minden szöcs iparágbeli megrendeléseket, s azoknak a legpontosabb és legjutányosabb árbani kiszolgáltatásukat saját felelössége elvállalásával igéri.

Továbbá elvállal mindennemü öltönyöket nyaraltatás végett illö áron.

☛ Lakása Kolozsvártt, bel-magyarutcza **428** ház sz. alatt.

☛ Raktára ugyancsak bel magyarutcza Biásini-ház **442** sz. alatt.

(489) 27/10 (2—2)

! DAMEN — HERREN !

Bei einem **concessionirten Central-Bureau** werden an allen Orten Europa's sowohl schreibkundige **Damen** als **Herren** jeden Standes unter guten **Gehalts-, Provisions-** und **Pensions Bedingungen** zu engagiren gesucht. Diese Anstellungen eignen sich besonders für ein **rentables Nebeneinkommen,** indem ein Verlassen des Wohnortes dabei nicht nöthig wird.— Die Beschäftigung besteht in leichten Bureau-Arbeiten, erfordert keine schöne Schrift und nimmt täglich nur einige Stunden in Anspruch. Dem Offert sind 50 xr. in landesüblichen Briefmarken oder Papiergeld für Rückantwort und Frankatur gefälligst beizufügen und dasselbe sub C. B. F. Nr. 1650 zur Weiterbeförderung an die **Annoncen-Expedition** der Herren **Sachse & Comp.** in **Bern** (Schweiz) zu adressiren.

(464) (3—3)

Guggenberger Pál

Norenbergi-diszraktárában, Kolozsvártt, (főtér)

kaphatók a következő **öszi- és téli-idényre** mindennemü és nagyságú:

női-, férfi- és gyermek-lábbelik,

bőr, posztó, bársony és filzből, kettős talpu szegesre; topánok, nők- és gyermekek számára; továbbá:

☛ rézsroffal el átott **téli lábbelik,** ☚

vikszos-, bornyu- és muszkalack-börből férfiak részére, a legnagyobb választásban és jutányos árakért.

☛ Vidéki megrendelések a beküldött minták után, pontosan és gyorsan igazittatnak.

Ajánlja dúsan ellátott **norenbergi-, házi-czikkek-, porczellán** és **nagy kalap-raktárát.**

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár - Fundația pentru Școală BCU Cluj-Napoca

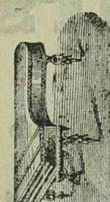
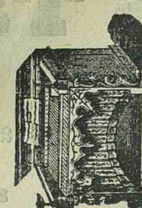

Könyvek, hangjegyek, zongorák,

DEMJÉN LÁSZLÓ

könyv-, mű-, hangjegy- és **zongoratárában**

483 **Kolozsvártt,** 2—3

a többek között a következő urak és urhölgyek vettek és rendeltek meg zongorákat, pianinokat és harmoniumokat:

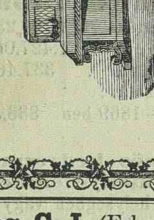
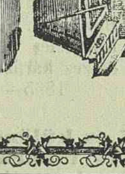

Gr. Mikó Imre ur ö excellentiája.
Demeter Károly ur Kolozsvár.
Kászony Sándor ur Galgó.
Hirsch Samu ur M.-Lápos.
Losonczy Róza k. a. Kolozsvár.
Fritsch Albert ur „
Ifj. Bodor Pál ur „
Id. Hintz György ur „
Dr. Hintz György ur „
Kovács Lajosné ö nsága Kolozsvártt.
Bisztricsányi Sándor ur N.-Enyed.
Fehérváry Antal ur Kolozsvártt.
Dobál Izsák ur „
Bothos István ur „
Mlts. Inczédy Sámuelné ö nagys. Kolozsv.
Szentiványi Lászlóné ö nagys. „
Rosenberger Berndt ur Gyalu.
Macskásy Péter ur Kolozsvártt.

Gyarmathy Miklós ur Kolozsvártt.
Gr. Spanochy ur Gerend.
Lukács László ur Kolozsvártt.
Laporte Celestine k. a. Kolozsvártt.
Lészay Lajos ur Déés.
Szabó István ur Udvarhely.
Hirsch L. ur Deésen.
Salamon József ur Zilah.
Mlts. Boér Bálint ur „
Koncz Lajos ur Szombatfalva.
Lázár Sándor ur Kolozsvártt.
Brencsán Sándorné ö nsga Kolozsvártt.
Ploesti ekklezsia Ploest.
Végh Ella k. a. Kolozsvártt.
B. Radák Istvánné 2 izben.
Naldczy Lina k. a. Deézs.
Gr. Schweinczné ö nsga Kolozsvártt.
Paal Ferencz ur Udvarhely.

Simon Mari ö nsga Kolozsvártt.
Házi zenekör „
Bodor Bertalan ur Sz.-Ujvár.
Gál Józsefné ö nsga Kolozsvártt.
Ungar S. Darlacz.
Hesslerné ö nsga Kolozsvártt.
B.-Hunyadi templom B.-Hunyad.
Voith Miklós ur Szamosujvár.
Torma Károly ur Cs.-Keresztur.
Dósa Katinka k. a. M.-Vásárhely.
Gáspár János ur N.-Enyed.
Tompa János ur Kolozsvártt.
Kirschner ur „
Fröhlich Vilmos ur „
Rippel főhadnagy ur Deézs.
Gr. Vass Albert ur Kolozsvártt.

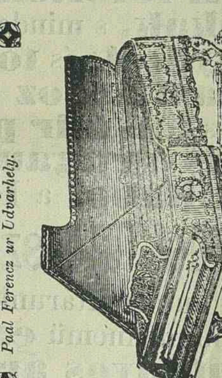

Zongora-tárral azért kötöttem össze könyv- és hangjegy kereskedésemet, mivel tapasztalásból tudom, hogy 150 bécsi zongora-gyáros és a sok értetlen zongora-árus közzül mily nehéz a jót és olcsót kiválasztani, s azt csak a saját kárán tanulhatja meg az ember: a kinek csak egy zongora kell, az nem tapasztalhat saját kára nélkül, ha egy szakemberre nem bizza, ki ért hozzá. — Én több év óta e téren **Bécsben és a párisi kiállitáson** összehasonlitásokat tettem az ár és minőségre nézve, emélfogva hizelgem magamnak, hogy szakismeretem van s a tőlem vásárlóknak a **Zongorákat, Pianinokat, Harmoniumokat jótállás mellett** azon az áron adhatom, mint a **késztő** gyáros maga, sőt sokszor olcsóbban, mivel a gyár és ár minőséget ismervén, senkinek sem sikerülhet magasabb árt kérni, mint a legolcsóbb gyári ár, s alólirt kész vagyok az eredeti bécsi nyomtatott árjegyzéket is bár kinek előmutatni.

DEMJÉN LÁSZLÓ.

Habersang C. J. (Erler C. F.) könyvkereskedése **Segesvárott ajánlja**

FREIWIRTH L.,

a cs. k. hadsereg legnagyobb része, ugyszintén 182 müködő irómester kiképezőjének **felsőbb és legfelsőbb helyen, nem különben a bel- és külföld legelső tanférfiai által** hivatalosan megvizsgált és rendelvényileg elismert **nyolcz órai irásrendszerét öntanitásra a szép és gyors-irás mesterségében tanitók és tanitványok számára.** (480) (2—3)

Minden irásmód német **vagy latin** betükkel, irodai lapokkal, vonal rendszerrel és használati utasitással együtt 90 krajczár.

Teljes példányok árulásával foglalkozók, vagy azok vevői 10% engedményben részesülnek. A küldemények **bérmentesen** mennek postai utánvét mellett.

☞ Ugyanott kapható Freiwirth L. tartós, 30 napig használható cs. k. hadsereg irótolla is. Egy 144 darabot tartalmazó doboz ára 1 frt 40 kr.

Kováts Károly

(468) (2—3)

Férfi-divat

BAZÁRJÁBAN

kaphatók a jelen **őszi** és **téli** idényre mindenféle fajtáju, s állásu **férfi-** és **gyermek**

KALAPOK,

téli-kucsmák:

jutányos gyári árban, továbbá többféle állásu **gallérok. kézelők** nyakkendők: igen jutányos kivarrott elejü —

chifon-ingek.

női- és férfi keszytük

nagy választásban.

☞ **Vidéki** megrendelések pontosan igazittatnak.

Főtér ☞ **Frohlich-ház.** ☞

Kolozsvártt.

Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket

levél általi uton gyógyit a nehézkór valódi orvosa Dr. **Killisch O. Berlinben,** jelenleg Lonisenstrasse № 45. Eddigelé 100-nál több nyavalyatörőst gyógyitott meg. (97) 2/9/10 (76—156)

---

(306) 29/10 (7—*)

Figyelemre méltó!

Lilionese felülmulhatatlan szépitő szer, 14 nap alatt eltávolit mindennemü börtisztátlanságot, ugymint szeplőt, májfoltot, redőt sat.

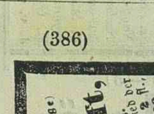

Egy nagyobb üveg ára 1 frt 50 kr. | Egy kisebb üveg ára 80 kr.

Feytona amerikai-szer fogfájás ellen, ezerszer próbálva; minden fogfájást rögtön meggyógyit. Egy üvegnek az ára 50 kr.

Valódi kaukasiai palaczféreg pusztitó; a siker bizonyos.

Egy nagyobb üveg 50 kr. | Egy kisebb üveg 25 kr.

Ezek a kitünő-szerek kaphatók: a **„Szentháromsághoz“** czimzett gyógyszertárban Kolozsvártt belső monostorutczában a városi Redoute során.

---

(386) (7—70)

Soeben erschien: (3. sehr vermehrte Auflage) 30,000 Exemplar. im In- und Auslande bereits vergriffen.

Die geschwächte

Manneskraft,

deren Ursachen und Heilung, Dargestellt von Dr. Bisenz, Mitglied der medic. Facultät in Wien. Preis 2 fl. mit Francopostversendung 2 fl. 30.

Zu haben in der Ordinationsanstalt für

Geheime Krankheiten (besonders Schwäche) von **Med. Dr. Bisenz,** Stadt, Currentgasse 12 in Wien. Tägliche Ordination von 11—4 Uhr. Auch wird brieflich Correspondenz behandelt und werden die Medikamente besorgt. (Ohne Postnachnahme.)

---

(215) (5—6)

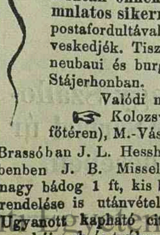

A cs. k. szabadalmazott patkány, házi és mezei egér, vakond és svábbogár pusztitó

Arkánum

t. gyárához Bécsben, Neubaugasse, Nr. 70. **Miután önnek cs. k. szab. arkánumát bámulatos sikerrel alkalmaztuk,** kérjük hogy postafordultával még 6 szelenczét küldeni sziveskedjék. Tisztelettel maradván a cs. k. szab. neubaui és burgaui fonógyárak igazgatósága Stájerhonban.

Valódi minőségben kapható:

☞ Kolozsvártt Fólly és Hutflesznél (a főtéren), M.-Vásárhelytt Fogarasi Demeternél, Brassóban J. L. Hesshaimernél, Segesvártt és Szebenben J. B. Misselbacher és fiainál kapható. 1 nagy bádog 1 ft, kis bádog 80 k. Egyes bádog megrendelése is utánvétel melett gyorsan teljesittetik. Ugyanott kapható citrom-kenőcs, egyedüli szer a agyhójagok és tyúkszem ellen, 1 tégely 50 kr.

---

(471) 29/10 (3—12)

A gróf Kinsky örökösei

cs. kir. szab.

Bürgsteini tűkörgyárai: Bürgstein, Fichtenbach, Wellnitz, Lindenau és Neu-Reichstadt

újonan nyitott tűkör-raktára,

a melyek **kristály-tűkör** készitményei **115 éves** fennállásuk óta a legjobb hirben vannak, ajánlja gazdag választéku legfinomabb és legelegánsabb **arany- és fakeretü tűkreit, bronz csillárait, ablakpárkány-koszorúit, függöny-tartóit, kép- és fotograf kereteit, öltőző- és pipere asztali tűkreit,** , **trumeau it** és **consoleit,** továbbá: **finom fehér** és **félfehér tűkör-üvegeit** keretben és a nélkül, **tuczat tükreit** és **finn-tűkreit határzott gyári áron.**

Elárusitóknak árleszállitás. Képviselve: **Tausig József és társa által** Bécsben, Kärntnerring 13 sz.

---

(45) — 29/10 1870. — (18—*)

Valódi

MOLL SEIDLITZ-PORA

mely a párisi mükiállitáson arany-érmet nyert.

Középponti raktára a **„Gólyához“** czimzett gyógyszertár Bécsben, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Miután tapasztaltam, hogy az ugynevezett **Seidlitz-por** használati utmutatásokkal árultatnék, melyek szóról szóra az enyim szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját névaláirásomat is viselik, s ily módon azok külsőjökről itélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisitások ellenébe óvásul mindenkit azon megjegyzéssel figyelmeztetni, miszerint az ilynemü szereknek megkülönböztetése végett, **„az általam készitett Seidlitz-por minden katulyája és minden egyes adag papir-burkolata hivatalos őrizmény alatti saját véd-iparjegyemmel van ellátva.“**

Ára egy bépecsételt eredeti skatulyának **1 forint** oszt. ért.

Használati utasitással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkivüli esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddigelő ismert házi gyógyszerek közt bizonnyára a legelső helyre méltatandók. A császári nagy birodalom minden részeiből hozzánk beküldött több ezernyi hálairat részletes bizonyitványul szolgál, hogy azok rögzött dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegség, idegbaj, szivdobogás, ideges főfájás, vértorlódás, köszvényszerü tagfájdalom, s végül hysteria, hypochondria, tartós hányási inger stb. eseteiben a legjobb eredménynyel használtattak, s a legtartamosb gyógyeredményt vivtak ki. Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyitványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógymódot hasztalan használták, ezen egyszerü házi szerhez folyamodtak és egésségüket egyszerre és állandóan viszszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanitók, kereskedők, kézmüvesek, müvészek, mezei gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, söt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvék, a kiknél azelőtt a leghiresebb gyógyforrások a legkisebb könynyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz-Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható **csupán csak**

Kolozsvártt: BINDER K. (ezelőtt Ritter) gyógytárában b.-monostorutcza a városi Redoute során; továbbá **Wolff J.**, dr. **Hintz György** és **Engel J.** gyógytáraiban, és **Karvázy József** kereskedésében.

Dézsen: Krémer Samu.
Déván: Lengyel Gergely.
Beszterczén: Szongot György.
Brassóban: Jekelius F., Schneider F., és Eremiás Döme.
M.-Vásárhelytt: Jeney Károly és Bucher M.
Nagy-Károlyban: Schöberl.
Nagy-Szebenben: Müller gyógysz. és Sill Mihály.
N.-Váradon: Jánky Antal és Kiss Samu.
Segesvártt: Teutsch J. B.
Szászsebesen: Binder F. gyógysz.
Szerdahelytt: Schimert F. gyógysz.
Zilahon: Harmath S. F.

A fennebbi czégeknél létezik még ezeken kivül a

norvegiai „Bergen“ városból való valódi

DORSCH-MÁJHALZSIROLAJ

raktára is.

☞ Ára egy üvegnek **1 frt.** o. é. ☜

Az üvegcsék el vannak látva védmárkommal és kimeritő használati utasitással.

Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosbb májhalzsir faj a dorschhalaknak leggondosabb egybegyüjtése és kivilágositása által van megnyerve, és egyátalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a **bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, mikènt az közvetlenül a természet által nyujtatott.** — E valódi Dorsch-májhalzsirolaj Europának minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb gyógyszer a **mell- és tüdőbajokban. scrophulus** és **rachitis, köszvény és csüz, idült börkiütés, szemgyuladás, ideg-** és több más **bajokban** legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyszerész **Bécsben,** „zum Storch“, Tuchlauben.

---

(296) 29/10 (19—24)

Weinkopf Benedek

épitmény-asztalos-üzlete

Bécsben, Landstrasse Neulinggasse 4 sz.

ajánlja magát mindennemü **épitmény- iroda-** és **bolt-felszerelésre** aránylagos legolcsóbb árak mellett.

☞ Megrendelések mindig elfogadtatnak, s a legpontosabban teljesittetnek.

---

(484) (3—3)

Rézmives mühely változtatás.

Bátorkodom tisztelettel jelenteni, hogy több év óta Kolozsvártt a magyarutczában létezett

rézmives-műhelyt

dézmautczába 441 sz. alà a vágóhid mellett levő sikátorba tettem át.

Midőn egyszersmind magamat egész szeszgyárak, gőzmalmak, gőzkonyhák, gyógyszertári gőzkészletek, gazdasági marhatápzser- főzőgépek sat. tökéletes beállitására és felszerelésére, továbbá mindenféle konyha rézedények készitésére a legjobb izlés szerint, úgy a fennebbiek igazitására és rézedények ónozására ajánlom, legnagyobb pontosság és jutányosság igérete mellett, további nagybecsü pártfogásért esedezve maradtam alázatos szolgája:

HART MAYER, rézmives-mester.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca

(435) (4—24)

Hihetetlen, de mégis igaz,
hogy az alább felsorolt

REGULÁLT ÓRÁK

oly mesés olcsó áron adatnak el.

Csak 10 frt egy valódi ezüst hengeróra, kristályüveggel, percz mutatóval, valódi talmi aranyláncczal, medaillonnal és jótállási jegygyel.

Csak 19 frt 50 kr egy valódi angol finom tüzaranyozásu ezüst chronometer óra, kettős köpenynyel, finoman zománczozva, kristály üveggel, finom talmi aranyláncczal, medaillonnal és jótállási jegygyel.

Csak 15 frt 50 kr egy valódi angol, finom tűzaranyozásu ezüst chronometer óra, egy köpenynyel, lánez- és medaillonnal, valamint jótállási jegygyel.

Csak 14 frt egy valódi angol csinos talmi aranyhenger óra, legújabb mintáju, kettős kristályüveggel, melyben a szerkezet elzárva is látható, talmi aranylánez, medaillon és jótállási jegygyel.

Csak 14 frt egy talmi arany óra, kettős köpenynyel, savonette, rugóra, kristályüveg- és nickelmüvel, valódi talmi aranylánez- és medaillonnal, valamint jótállási jegygyel.

Csak 17 frt egy valódi angol, ezüst horgony óra, kristályüveg- és finom vésettel, lánez- és medaillonnal, valamint jótállási jegygyel.

Csak 15 vagy 18 frt egy angol Prince of Vales, remontoir óra, a legerősebb csőüreggel (caliber), kristályüveggel, nickelmüvel, valódi csinos talmi aranyba foglalva. Ez órák a többiek felett azon előnynyel birnak, hogy azokat kules nélkül lehet igazitani és felhuzni. Ily órákhoz mindenki egy talmi aranylánezot, medaillont ingyen jótállási jegygyel kap.

Csak 15 vagy 18 frt egy egészen kisded női óra, valódi ezüstből, valódi aranyozással, nemkülönben valódi talmi arany nyaklánczal és jótállási jegygyel.

Csak 13 frt egy ezüst henger óra, rugóra és erős kristályüveggel, nemkülönben lánez- és medaillonnal talmi aranyból.

Csak 22 frt egy legfinomabb ezüst horgonyóra, 15 rubinra, legfinomabb talmi aranyu lánez- és medaillonnal.

Csak 22 frt egy ezüst remontoir óra, mely kules nélkül felhuzható, talmi aranyu lánez- és medaillonnal.

Csak 24, 26, 28 frt arany női órák, lánez, medaillon és jótállási jegygyel.

☞ Minden ezüst és arany óra, a cs. kir. fémek bélyegző hivatala által bélyegzett.

Talmi aranylánczok: rövidek frt 1, 1. 30, 1. 60, 2, 3. 4, 5, 6. hoszszuk frt 1. 60. 2. 50, 3, 4, 5, 6, 7.

☞ Valmenynyi órák első minőségüek, és másokkal csekélyebb minőségüekkel fel nem cserélendők. Az összegnek előre beküldése vagy utánvétel mellett, minden megrendelés 24 óra alatt teljesittetik, és a kivánatnak meg nem felelő czikkek, a legkészségesebben kicseréltetnek. Nem regulált órák 2 frttal olcsóbbak. Árjegyzékek ingyen.

Óramüvesek és órakereskedők, egy az órák minden nemeibeni nagy választéku készletet találnak, és csak a közvetlen Angolhonból és első kézbőli megszerzés, valamint a nagybani tömeges árulás teszi lehetővé az órákat oly olcsón árusithatni.

GLATTAU N.

I. bécsi óratelepzete (Etablissement) 51. Kärtnerstrassse Palais Todesco. **51.**

(454) (5—6)

Czetz János és Társa

(Kolozsvártt.)

Ajanlják a következő **őszi és téli idényre is** a legujabb divatu kelmékkel nagyválasztásban ellátott

női- és férfi-divat bazárjukat

melyben feltünő olcsó árakért kaphatók a legszebb **ruhakelmék, őszi- és téli-felöltők, nagykendők, szinházi-jáknik** és **beduinkák,** s minden egyéb **női-pipere czikkek, kesztyük, legyezők** és **topánok.**

Kiházasitáshoz szükséges **vásznak, asztalnemük, selyem-** és **Casmir paplanok.**

Lószőr- és **ruganyos madráczok, butorszövetek mindenfajtából** a **legnagyobb választásban,**

szoba- és futó-szönyegek, feltünő olcsó árakért.

Bécsi butorraktárunkban **folytonosan kaphatók,** s megrendelhetők mindennemü **egygyes- ugy egész rendbeli butorok, jutányos árban.**

☞ **Többféle varrógépek raktára.** ☜

(482) (2—*)

JANKÓ VINCZE

gazdasági eszközök és gépek gyára

Kolozsvártt, külső tordautcza 306 sz.

A ki jól szánt, az jól arat. A jó szántáshoz jó eke kell.

Magyarországban a „Vidacs"-féle ekék levén leginkább elterjedve, nyolcz év óta Kolozsvártt fenálló gyári üzletemnek fő törekvése volt Erdélyországban is ezen fajta-ekéket honositani meg.

Az erdélyi talajhoz legalkalmasabbak a 2-dik számu Vidacs-féle ekék 4 marhára és a 3-dik számuak 2 marhára. Ezek gyáramban mindenkor készen is kaphatók. A 2-dik számu eke ára 18 frt.
„ 3-dik „ „ „ 17 „
Eketaliga . . . „ 10 „

Az erdélyi gazdák két panaszt emelnek a „Vidacs"-féle ekék ellen; 1-ör hogy nem vágnak elegendő széles barázdát, hogy abban a béres szántólegény, az itten szokásos bocskorjával, szabadon léphessen; 2-or hogy a farsróf igazitása a fel- és leszoritó csavarokkal nehézkes.

Ezen panaszok elenyésztetése végett ezentúl a **„Vidacs"-féle vasekéket állitható kormánynyal** is készittetem, minéfogva a barázda-vágást tetszés szerint lehet szélesebbre vagy keskenyebbre igazitani; a farsrófra pedig a fel- és leszoritó csavarok helyett egy nyeles csavart alkalmaztatok, melynek azon nagy előnye van, hogy azzal az ekének mély vagy nem elég mély járását a szántás alatt is lehet igazitani, a nélkül hogy e végett az ekének megállni kellene.

Ezen **javitott ekékből** a 2-dik számu eke ára . . . 22 frt.
a 3-dik „ „ „ . . . 21 „

Továbbá bátor vagyok a t. cz. gazda-közönség figyelmébe ajánlani **boronáimat, vasfogu hengereimet** a csoportos szántóföld porhanyitására; **szoró rostáimat, cséplő-gépeimet, törökbúza-fejtőimet, bor-préseimet, szecskavágó gépeimet.**

A szecskavágókra nézve különösen ki kell emelnem, hogy egy országban mint Erdély, hol a mezei gazda a törökbúza termeléssel kiválólag foglalkozik, a szecskavágó gépek nagyobb figyelmet érdemelnének.

A törökbúzakóré a szarvasmarhának igen kedves eledele. Szecskavágógéppel felaprózva azt tisztán megeszi, abból semmi kárba nem megy. Ellenben egészben adva, a kórénak kétharmada alomba hull a gazda nagy kárával.

Kisebb cséplőgépek bérbe is kaphatók 50 frt havi bérért, melyekkel 2 ló s 5 ember segitsége mellett naponkint 20—25 kalangya gabonát elcsépelni lehet.

A gyárba beszállitott **gépek javitását** készséggel és gyorsan teljesitem, s megkeresés folytán gépeim árjegyzékével szivesen szolgálok.

Kelt Kolozsvártt, october 20-kán 1870.

JANKO VINCZE,
gépgyár tulajdonos.

A nemzőrészek gyökeres gyógyitása (407) és erősitése (7—12)

a dr. Gross férfisági kivonata

(Mannbarkeits-Extract)
és növény-anyaga és labdacsai
használása által.

E gyógy-szerek helyes használása által, bármely koru szenvedőknek nemzőrészek gyengesége ellen, származtak légyen azok önfertőzés, kicsapongás és ragályból, biztos gyökeres gyógyitás nyujtatik.

A legszigorúbb titoktartás mellett kapható **dr. Gross,** orvos sebész-tudor és szülész által **Bécsben, Körnergasse 2 sz, 1-sö emelet 18.**

Vidéki betegek kimeritő tudósitást és 5 o. é. irtot (legolcsóbban ajánlott levél által) küldenek, s ezért gyógyszert és minden szükségést kapnak.

(62) (3—3)

POPP J. G. gyak. fogorvos urnak [29/10]
Bécsben, Stadt, Bognergasse 2 sz.

Tisztelt úr!

Kérem e levél átadójától nekem, a saját használatomra, híres **Anatherin-Szájvizéből** *egy palaczkot küldeni. Miután sok betegeimnek ajánlottam és sikerrel alkalmaztam, most már önmagamon is meg akarom próbálni.*

Tisztelettel:
orvos- és sebésztud. dr. **Sauslein,** *az orvosi egyetem tagja,*
Bécs, Neubau 44 sz. új.

Kapható: **Kolozsvártt: WOLFF J., Dr. HINCZ Gy. ENGEL J. és BINDER** gyógyszerészek és **KARVÁZY J.** *Tordán:* Wolff gyógyszerész. *Déézsen:* Krémer Sámuel. *Deván:* Bosniaki és Gergely. *Medgyesen:* Folbert gyógysz. *Nagy-Enyeden:* Oberth J. gyógysz. *M.-Vásárhelytt:* Fogarasi D. és Bucher. *Szászvároson:* Leonhardt. *Szász-Régenben:* Traugott és Wachner. *Zilahan:* Weiss gyógysz. *Sz.-Somlyón:* R. Tarsa Ign. *Kézdi-Vásárhelytt:* Nagy Jakab. *Böszörményben:* Lányi J. gyógysz. *Nagy-Bányán:* Papp gyógysz. *N.-Károlyban:* Jellinek gyógysz. *Szinyér-Váralján:* Gerber gyógysz. *Szebenben:* Sill Mih., Müller gyógysz. Zöhrer, Steiner. *Brassóban:* Fabik gyógysz, Jekelius gyógysz. Anken C. és társa. *Károly-Fehérvártt:* Wagner könyvárus. *Segesvártt:* Markus Fr. Teutsch J. B. Misselbacher. *Beszterczén:* Dietrich és Fleischer Tergovits Ed. Nussbeck, Textoris G. M. *Nyiregyházán:* Bacsai B. gyógysz. Reich, Pavlovich. *Balázsfalván:* Fülep és társa. *N.-Almáson:* Beck M. *Gy.-Szt.-Miklóson:* Mikó M. *Sz.-Udvarhelytt:* Beczási Em. *Földvártt:* Temmer E. *Brassóban* J. v. Müller, gyógyszerész.

(335) (9—*)

„VICTORIA"

biztositó társaság Kolozsvártt.

Biztositéki alap.

Alaptőke . . .	1.597.700	frt	— kr.
Tartaléktőke . . .	26.894	„	75 kr.
Dijtartalék . .	667.779	„	39 kr.
Kártartalék . . .	14.955	„	— kr.
Évi bevétel . .	1.500.000	„	— kr.
összesen	3.807,329	frt	14 kr.

Forgalom 1869-ben.

Biztositott érték	122,796,234	frt	— kr.
Bevétel . . .	1.427.066	„	— kr.
Kárfizetés . . .	337.466	„	92 kr.
összes kárfizetés: 1865—1869-ben	838.560	„	92.

Biztosit megszabott olcsó dij és különös kedvezmények mellett: *a)* **szalmás gabona és takarmány-nemüeket,** asztagokban és boglyákban, ugy szinte fedél alatt, benn a helységben vagy kinn a mezőn (gabona nemüeknél a biztositás érvénye elcséplés után a magra is kiterjesztetik, mibelyt annak lerakodási helye előre bejelentetett).

b) **épületek,** mint: **lak és gazdasági épületeket, gyárak, malmak, templomok, stb.**

c) **lakházakban: butorokot,** tükrök, képek, órák, szönyegek, üveg- és porczellán nemüek, függönyök, férfi és női-ruhák, ágy-, asztal- és fehérnemüek, könyvek, konyha-eszközök stb. stb. szóval minden névvel nevezendő, egy háztartáshoz szükséges kellékeket:

d) **gazdasági épületekben:** szekerek, ekék, szának, egyéb gazdasági eszközök és gépeket, ugy marhák, lovak, juhok, sertéseket, stb.

e) **kereskedésekben:** a kereskedés minden ágához tartozó czikkeket.

f) **műhelyekben:** készletek, feldolgozandó anyagok, készmunkát, szerszámokat stb.

Az ingóságokra nézve a biztositási dijak az illető épület fedéldijához arányban **tetemesen leszállittattak,** ugy hogy mindenki csekély áldozattal minden ingóságait biztosithatja s különben is a felvétel minden tekintetben könnyitve van.

A fentebbi számokban kimutatott üzleti eredmény nem csupán a közönség mindig növekvő belátásának, a biztositás szükségessége iránt, hanem egyszersmind és nagy mértékben azon bizalomnak tulajdonitható, melyet a „Victoria" olcsó dija, becsületes eljárása kárainak gyors és igazságos rendezése által vivott ki magának. A társaság nemcsak tetemes biztositéki alapjával, de nagy összeköttetéseinél fogva és mindig növekvő évi bevételeivel is teljes biztonságot nyujt. Ügynökei az ország minden több pontján vannak, kik minden szükséges felvilágositással szolgálnak és irásbeli megrendeléseket is elfogadnak.

A „Victoria" biztositó-társaság vezér-ügynöksége Kolozsvártt.

(387) (5—*)

AZ

ELŐPATAKI HAJTÓ PEZSGŐ-POROK

magokban foglalják a hires előpataki gyógyforrások oldó vegyalkat részeit és ezen ásványvizek gyógyhatását fokozott mértékben birják.

Különösön kitünő hatása van e porok használatának a gyomorhurutban, gyomorgyöngeségben, étvágytalanságban, gyomorpuffadásban, emésztési gyöngeségben, gyomorgörcsben, zabában (tulságos gyomorsavany), vagy is az ugynevezett mellégésben; továbbá máj- és lépdaganatban, az epe rendetlen el- és kiválasztásában, epe-dugulás-sürüség és epekövek ellen és az ezen állapotokból származó makacs sárgaságban, ugy nemkülönben a test akármely szervének elnyálkásodásában, nehéz lélekzés és szivdobogásban; a belek zsongtalanságában (erőtlenség) a szélkórban, altesti vérpangásban, kezdődő vizkórban, különösen pedig az aranyérben, a vese, hugyhólyag és hugycső hurutjaiban, vese- és hugykövek képződése ellen, az anyaméh idült takárjában és daganatában, fehérfolyásban, méhvérzésekrei hajlamban, szédülésben, fő- és mellhezi vértorlódásban, makacs csuklásban, rásztkórban és méhszenvben (hypochondria és hysteria).

E porok nélkülözhetővé teszik az ingerlő hatásu drasztikus hashajtó szereket. Hatásuk biztos, szelid és fájdalomnélküli, mivel alkatrészeik gyengén oldó, hüsitő és csillapitó természetüek; ugyanazért huzomosabb ideig is veszély nélkül használhatók,- miről a bel és külföld több orvosi és tudományos tekintélyei és számos betegei elismerő nyilatkozatokat küldöttek be.

Ara egy 12 adagot tartalmazó doboznak használati utasitással 1 ft. o. é.

☞ **Kaphatók** e porok minden jelesb gyógyszertárban s minden jelentékenyebb ásványviz és füszerkereskedésben.

☞ **Főraktár** és szétküldési iroda Brassóban Száva Gerőnek a „koronához" czimzett gyógyszertárában.

(462) (3—3)

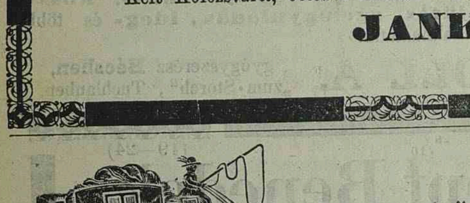

BIASINI első gyorsutazási kocsiai

mától elkezdve **Kolozsvárról Szamosujvár, Dézs, Beszterczére** indulnak minden nap **szombat** kivételével **reggeli 6 órakor,** a Biasini Szállodából, érkeznek **Szamosujvárra** 10 órakor, **Dézsre** 12 órakor. **Beszterczéről** indulnak minden nap **vasárnap** kivételével reggeli 6 órakor. **Dézsre** érkeznek 10 órakor, **Szamosujvárra** 2 órakor délután. Személy szállitási árak az eddigi mérsékeltek maradnak. Csak ezentúl nem 30 hanem

☞ **Tulsuly fontonként 3 kr.** ☜

Fölvételi irodák: Kolozsvártt Biasini Szállodában, Szamosujvártt a nagy Szállodában és Deák Sándor úr kereskedésében, Dézsen a Veres-fogadó és Krémer Sámuel úr kereskedésében, Beszterczén a Nagy Szálloda és Tergovits Ede úr kereskedésében.

Kelt Kolozsvártt, oktober 10-kén, 1870.

(421) (3—4)

Müller D.

vizmentes kaucsuk-takarók és vászonáruk gyára

Zwittauban.

Raktár Bécsben, Stadt, Wipplinger-strasse № 20, ajánlja legjobb hirben álló Kaucsuk-takaróit vasút- és gőzhajó- társulatoknak, földesuraknak az asztagok és boglyák betakarására, gép- és más gyáraknak, kereskedőknek, szállitóknak, hajótulajdonosoknak sat. sat. az áruk betakarására szabadban, a legolcsóbb árak mellett.

Ezenkivül ajánlom mindenféle közönséges és középnemü durva és fehéritett lengyólcs és házivászon gyártmányaimat 7/8, 4/4 sárga és fehéritett szinben, vitorlavásznaimat böröndkészitőknek, vitorlaanyagaimat 2, 3, 4 és 6 drótban táskásoknak, csikós savolyt kárpitosoknak és paplan készitőknek, valamint több más igen kelendő kender és sinvat czikkeimet és sokféle gabona-, liszt- és gyapjú zsákjaimat minden nagyságban a legolcsóbb gyári árak mellett.

Mai számunkhoz téliv melléklet van csatolva.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betüivel Stein Jánosnál.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoala - BCU Cluj-Napoca.